ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ -1924

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ನಿರೂಪಣಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ

ಡಾ. ಸಿಬಿ ಕೆ. ಜೋಸೆಫ್
ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಎನ್.ಅಕ್ಕಿ

ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ

-1924

ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ -1924

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ನಿರೂಪಣಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ ಎನ್.ಅಕ್ಕಿ
ಡಾ. ಸಿಬಿ ಕೆ. ಜೋಸೆಫ್

ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆ ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನ ●

ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ -1924 – ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಥಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ನಿರೂಪಣಾ ಚಿತ್ರಾವಳಿ

The 1924 Belgaum Congress Session : A Pictorial Narrative of Mahatma Gandhi's Presidential Debut

by
Dr. Siby K. Joseph
&
Dr. Basavaraj N. Akki
To Kannada: Vishukumar N. R.

First Edition : December 2024
ISBN : 978-81-926515-3-8

Contents

ಮುನ್ನುಡಿ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಬೆಳಗಾಂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯು ಕರ್ನಾಟಕದ ಬೆಳಗಾಂನಲ್ಲಿ (ಈಗಿನ ಬೆಳಗಾವಿ) ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ೩೯ ನೇ ಆವೃತ್ತಿಯಾಗಿದ್ದು ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಅಪರೂಪದ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಿದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವಾಗಿತ್ತು .

ಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು. ಅಧಿವೇಶನದ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಣ್ಯ ರಾಜಕೀಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ತಳಮಟ್ಟದ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆಗೆ ಬದಲಾಯಿಸಿತು. ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ನೀಡಿತು. ಎರಡು ಬಣಗಳ ನಡುವಿನ ಒಡಕನ್ನು ನಿವಾರಿಸಿ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುರಿಯತ್ತ ದುಡಿಯಲು ವಿಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಗಳ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಶತಮಾನೋತ್ಸವವನ್ನು ನಾವು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ, ಕೋಮು ಐಕ್ಯತೆಗೆ ಅವರ ಅಚಲ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ಪುಸ್ತಕವು ವಾರ್ಧಾ ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ಕೇಂದ್ರದ ಯೋಜನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಗಾಂಧಿಯವರ ಪರಂಪರೆಗೆ ನಾವು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿನಮ್ರ ಗೌರವವಾಗಿದೆ.

ಈ ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆಯು ಯುವಪೀಳಿಗೆಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಕಲಿಯಬಹುದಾದ ಅಮೂಲ್ಯ ಪಾಠಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂದರ್ಭದ ಪರಿಚಯವಿಲ್ಲದ ಓದುಗರಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಕೆಯಾಗುವಂತೆ ಇದರ ನಿರೂಪಣೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿನ ಈ ಪ್ರಮುಖ ಕ್ಷಣವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮೂಲಕ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಏಕತೆ, ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಮತ್ತು

ಅಹಿಂಸೆಯ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ಧಾರಗಳನ್ನು ಪರಿಶೋಧಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಲೋಚನಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ನಾಯಕತ್ವ ಶೈಲಿ ಮತ್ತು ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾದ ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.

ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಚೊಚ್ಚಲ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಮತ್ತು ೩೯ ನೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಆವೃತ್ತಿಯ ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ಸಂಶೋಧನಾ ಯೋಜನೆಯಿಂದ ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಪ್ರಕಟಣೆಯು ವಿಭಿನ್ನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯ ಓದುಗರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಗಾಂಧಿಯವರ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಆಳವಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಮಹೋನ್ನತ ಆಳದಲ್ಲಿರುವ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ .

ಸಿಬಿ ಕೆ ಜೋಸೆಫ್, ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮ

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು

ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿದ ಹಲವಾರು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಆಶಾಬೆನ್ ಬೋತ್ರಾ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಿಜಯ್ ತಾಂಬೆ ಅವರ ಬೇಷರತ್ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳು.

ಮಣಿಭವನ ಗಾಂಧಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಉಷಾಬೆನ್ ಠಕ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಮದಾರ್, ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಪಾಲಕರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳ ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೂ ನಾವು ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಬಾಂಬೆ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ವಿವಿಧ ಜಿಲ್ಲೆಗಳ ಪತ್ರಾಗಾರಗಳ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನೀಡಿದ ಸಹಾಯವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ಗಾಂಧಿ ಸ್ಮಾರಕದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ವುಡೆ ಪಿ.ಕೃಷ್ಣ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಎನ್.ಆರ್.ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಅವರ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಬೆಂಬಲಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿರುತ್ತೇವೆ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಲು ವಿಶುಕುಮಾರ್ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಶ್ಲಾಘನೀಯ.

ಸರ್ವೋದಯ ಇಂಟರ್ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ಬೆಂಗಳೂರು ಇವರು ಈ ಅತ್ಯಮೂಲ್ಯ ಛಾಯಾಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ತಲುಪಿಸುವಲ್ಲಿ ತುಂಬು ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತಳೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಟ್ರಸ್ಟಿನ ಸಂಸ್ಥಾಪಕರು ಹಾಗೂ ಹಿರಿಯ ರಾಜತಾಂತ್ರಿಕರಾದ ಫಾಸ್ಕಲ್ ಅಲನ್ ನಝುರತ್ ಮತ್ತು ಡಾ. ಜೀವನ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು. ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯತ್ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಣಾಧಿಕಾರಿ ರಾಹುಲ್ ಶಿಂಧೆ ಐ ಎ ಎಸ್ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲಾಡಳಿತವನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಪ್ರಕಟಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶಂಸಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಜಾನ್ ಎಸ್ ಮೂಲಕ್ಕಟ್ಟು, ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕರು, ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗ, ನವದೆಹಲಿ, ಹಿಂದು ಇಂಟರ್ನ್ಯಾಷನಲ್ ರಿಲೇಶನ್ಸ್ & ಪಾಲಿಟಿಕ್ಸ್, ಕೇರಳದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಯ ಪ್ರೊಫೆಸರ್, ಎಂ.ಜಿ.ಯಲ್ಲಿನ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಫ್ ಗಾಂಧಿಯನ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ ನಿರ್ದೇಶಕರು. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಡರ್ಬನ್‌ನ ಕ್ವಾಜುಲು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ-ಲುಥುಲಿ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಇವರಿಗೆ ನಮ್ಮ ವಿಶೇಷ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಡಾ. ಜೀವನ್ ಕುಮಾರ್ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವ ವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಾಂಧೀ ಅಧ್ಯಯನ ಕೇಂದ್ರದ ಮಾಜಿ ನಿರ್ದೇಶಕ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಮಾಜಿ ನಿರ್ದೇಶಕ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಗದಗ, ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು ಮತ್ತು ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಟ್ರಸ್ಟಿ, ಸರ್ವೋದಯ ಇಂಟರ್‌ನ್ಯಾಶನಲ್ ಟ್ರಸ್ಟ್ ಅವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಗಾಗಿ ಧನ್ಯವಾದಗಳು .

ಸೇವಾಗ್ರಾಮ ಆಶ್ರಮದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಸಮುದಾಯದ ಬೆಂಬಲ ಮತ್ತು ಸಹಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಯಾವಾಗಲೂ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ಮೂಲವಾಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಕುಟುಂಬಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತೇವೆ .

ಪೀಠಿಕೆ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ವಕೀಲರಾಗಿ ಉತ್ತಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ಬಯಸಿ ೧೮೯೩ ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗಿನಿಂದ ಅವರ ರಾಜಕೀಯ ಜೀವನ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ವಾಸ್ತವ್ಯದ ಆರಂಭದ ದಿನಗಳಲ್ಲೇ ವರ್ಣಭೇದ ನೀತಿ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರು. ಜೂನ್ ೭, ೧೮೯೩ ರಂದು ಪೀಟರ್‌ಮರಿಟ್ಜ್‌ಬರ್ಗ್ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಕಪ್ಪುವರ್ಣದವನೆಂಬ ಕಾರಣದಿಂದ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಬೋಗಿಯಿಂದ ಹೊರಹೋಗಲು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ನಿರಾಕರಿಸಿದರೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಅವರನ್ನು ರೈಲುಬೋಗಿಯಿಂದ ಹೊರತಳ್ಳಲಾಯಿತು. ಅಂದು ಬಹಳ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ವರ್ಣದ್ವೇಷವನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರ ಕೈಕೊಂಡರು. ಅದು ಮಹತ್ವದ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಕ್ಷಣವಾಯಿತು. ಈ ಘಟನೆಯು ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಜೀವನ ಮತ್ತು ಭವಿಷ್ಯದ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಎರಡೂ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ತಿರುವು ನೀಡಿತು.

ಗಾಂಧಿಯವರು 'ನೆಟಾಲ್ ಮರ್ಕ್ಯುರಿ' ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಸನ ಸಭೆಗೆ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಚುನಾಯಿಸಲು ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಇದ್ದ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸುವ ನೆಟಾಲ್ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರಸ್ತಾವಿತ ಮಸೂದೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಲೇಖನವನ್ನು ಓದಿದರು. ಮೊದಲು ಒಂದು ವರ್ಷದ ನಂತರ ಮರಳಬೇಕೆಂದು ಯೋಜಿಸಿದ್ದ ಗಾಂಧೀಯವರ ಬೀಳ್ಕೊಡುಗೆ ಔತಣಕೂಟದಲ್ಲಿ ಇದು ಭಾರತೀಯರ ಆತ್ಮಗೌರವದ ಮೂಲಕ್ಕೆ ಕೊಡಲಿಪೆಟ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅಂದಿನ ಔತಣ ಕೂಟವು ಹೋರಾಟದ ಕಾರ್ಯಕಾರೀ ಸಮಿತಿಯಾಯಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿಯಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದರು ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗೀಯ ತಾರತಮ್ಯದ ಈ ಘೋರ ಪ್ರಕರಣದ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು. ಕೇವಲ ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ, ಗಾಂಧಿಯವರು

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಇತರ ಭಾರತೀಯರೊಂದಿಗೆ ೨೨ ಮೇ ೧೮೯೪ ರಂದು ನೆಟಾಲ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಕಾಂಗ್ರೆಸನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವಿಚಾರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ ನಂತರ ೨೨ ಅಗಸ್ಟ ೧೮೯೪ರಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ೧೮೯೯ ರಲ್ಲಿ ಬೋಯರ್ ಯುದ್ಧದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗಾಯಗೊಂಡ ಸಿಪಾಯಿಗಳಿಗಾಗಿ ಶುಶ್ರೂಷೆಗಾಗಿ ೧,೧೦೦ ಸಶಕ್ತರಿದ್ದ 'ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪ್ಸ್' ಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು, ಇದರಲ್ಲಿ ೩೦೦-೪೦೦ ಭಾರತೀಯರಿದ್ದರು ಹಾಗೂ ಬಹುಪಾಲು ಗುತ್ತಿಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿದ್ದರು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜೊತೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಒಡನಾಟ

ಗಾಂಧಿಯವರು ೧೯೦೧ ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ನಂತರ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೬ ರಂದು ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಕಲ್ಕತ್ತಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯರು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಸೂಚಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಆಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಆಚರಣೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಅಭಾವದಿಂದ ಅವರು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಚಲಿತರಾದರು. ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯ ಕೈಗೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಮನವೊಲಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ, ಅವರು ಅದು ಜಾಡಮಾಲಿಗಳ ಕೆಲಸ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಏನೂ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿ ತಾವು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಶೌಚಾಲಯವನ್ನು ತಾವೇ ಸ್ವಚ್ಛಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡರು. ಆ ಮೂಲಕ, ಗಾಂಧಿಯವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದರು.

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೦೨ ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ್ದು ಅವರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾಗಿದೆ. ಅವರು ವೃತ್ತಿಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಹೋರಾಡಲು ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ನಿವಾರಣೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಲು ೧೯೦೩ ರಲ್ಲಿ 'ಇಂಡಿಯನ್ ಒಪಿನಿಯನ್' ಪತ್ರಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದರು. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ವಿರೋಧಿ ಶಾಸನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಜೋಹಾನ್ಸ್‌ಬರ್ಗ್‌ನಲ್ಲಿ

'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಡಿಯನ್ ಅಸೋಸಿಯೇಷನ'ನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಭವಗಳು ಅವರ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದವು. ಅವರು ಜಾನ್ ರಸ್ಕಿನ್‌ರ `ಅನ್ ಟು ದಿಸ್ ಲಾಸ್ಟ್ ಕೃತಿಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದರು ಮತ್ತು ೧೯೦೪ ರಲ್ಲಿ 'ಫೀನಿಕ್ಸ್ ವಸತಿ' ತಾಣವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ೧೯೦೬ ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷರ ವಿರುದ್ಧ ಜುಲು ದಂಗೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಗಾಂಧಿಯವರು ಗಾಯಾಳುಗಳ ಸೇವೆಗಾಗಿ ಆಂಬ್ಯುಲೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪ್ಸ್ ಅನ್ನು ಬಳಸಿದರು. ಇದು ಬ್ರಹ್ಮಚರ್ಯವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಅವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ತತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು.

ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಹೋರಾಟಗಳು

೧೯೦೬ ರಲ್ಲಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ವಾಲ್ ಸರ್ಕಾರವು ಏಷಿಯಾಟಿಕ್ ಕಾನೂನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಸುಗ್ರೀವಾಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದಾಗ ಭಾರತೀಯರೆಲ್ಲರೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ನೋಂದಾಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿತು. ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಮುದಾಯವು ಈ ತಾರತಮ್ಯದ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರು. ನಂತರ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಗಳು ನಡೆದವು. ೧೯೧೦ ರಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಒಕ್ಕೂಟದ ರಚನೆಯ ನಂತರ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹೋರಾಟಗಳು ತೀವ್ರಗೊಂಡವು. ೧೯೧೨ ರಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಅವರ ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಭೇಟಿಯು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಆದರೆ ಆ ಭರವಸೆಗಳು ಅಲ್ಪಕಾಲಿಕವಾಗಿದ್ದವು. ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ಕೇಪ್ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿನ ತೀರ್ಪು ಭಾರತೀಯ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಅಮಾನ್ಯಗೊಳಿಸಿತು ಹಾಗೂ ವ್ಯಾಪಕ ಆಕ್ರೋಶವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಗಾಂಧಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವನ್ನು ಪುನರಾರಂಭಿಸಿದಾಗ ಹಲವರಿಗೆ ಬಂಧನಗಳು ಮತ್ತು ಜೈಲುವಾಸಗಳಾದವು. ಕಾರಣವಾಯಿತು. ನವೆಂಬರ್ ೧೯೧೩ ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ 'ಗ್ರೇಟ್ ಮಾರ್ಚ್ ಚಳುವಳಿ'ಯು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಿಸುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು. ಈ ಆಯೋಗವು ಮೂರು ಪೌಂಡ್ ತೆರಿಗೆಯನ್ನು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿವಾಹಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಲು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡಿತು. `ಭಾರತೀಯ ಪರಿಹಾರ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ಜೂನ್ ೨೬, ೧೯೧೪ ರಂದು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿ ೧೯೦೬ ರಲ್ಲಿ

ಆರಂಭವಾಗಿದ್ದ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ತೆರೆ ಎಳೆಯಿತು. ಹೋರಾಟದ ಯಶಸ್ಸಿನ ನಂತರ ಗಾಂಧಿ ಜುಲೈ ೧೮, ೧೯೧೪ ರಂದು ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಿಂದ ಲಂಡನ್ ಮೂಲಕ ಜನವರಿ ೯, ೧೯೧೫ ರಂದು ಮುಂಬೈ ತಲುಪಿದರು.

ಭಾರತಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಗಮನ ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳವಳಿ ಮತ್ತು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ನಾಯಕರಾಗಿ ಕ್ರಮೇಣ ರೂಪುಗೊಂಡರು. ೧೯೧೫ ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿರುಗಿದ ನಂತರ, ಅವರು ಒಂದು ವರ್ಷ ದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಪ್ರಯಾಣಿಸಿ ಭಾರತದ ಜನರು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿತುಕೊಂಡರು. ಭಾರತದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನು ಬಳಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಅವರು ಗುಜರಾತ್‌ನ ಕೊಚ್ರಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಈ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ೧೯೧೭ರಲ್ಲಿ ಸಾಬರಮತಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಬನಾರಸ್ ಹಿಂದೂ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮೊದಲ ಪ್ರಮುಖ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಗಣ್ಯರು ಮತ್ತು ಪೋಷಕರನ್ನು ಧೈರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಗಣ್ಯರು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷಾಂತರ ಬಡವ ಭಾರತೀಯರ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದರು. ಈ ಭಾಷಣವು ಭಾರತದ ರಾಜಕೀಯ ರಂಗದ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಯಿತು. ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾದಲ್ಲಿನ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅನುಭವಗಳು ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಉತ್ತಮ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಸಭಿಕರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟವು. ಅವರು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದರು. ಬಿಹಾರದ ಚಂಪಾರಣ್, ಗುಜರಾತಿನ ಖೇಡಾ, ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನ ಶೋಷಿತ ರೈತರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಲು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಚಳುವಳಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿದರು. ೧೯೧೯

ರಲ್ಲಿ, ಉಗ್ರಗಾಮಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ರೌಲಟ್ ಕಾನೂನುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ನಡೆಸಿದರು. ಬ್ರಿಟಿಷರು ಅಮೃತಸರದ ಜಾಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್‌ನಲ್ಲಿ ನಿರಾಯುಧ ಪ್ರತಿಭಟನಾಕಾರರನ್ನು ಕಗ್ಗೊಲೆ ಮಾಡಿ ಹಿಂಸಾಚಾರದ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. ಈ ಘಟನೆಯು ಗಾಂಧಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಾ ಬಂಡಾಯಗಾರ ಮತ್ತು ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತಾರನನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಿತು.

ಅಮೃತಸರದ ಜಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡ

ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ

೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ನಾಯಕತ್ವ ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ೧೮೫೭ ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಂಗ್ರಾಮದ ನಂತರ ಸ್ವರಾಜ್ ಅಥವಾ ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಗುರಿಯೊಂದಿಗೆ ನಡೆದ ಮೊದಲ ಸಾಮೂಹಿಕ ಚಳುವಳಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಚಳುವಳಿಯು ವೇಗ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಹಲವಾರು ಅಂಶಗಳು ಕಾರಣವಾಗಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ನಂತರದ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿಂಜರಿತ, ಅನ್ನಿ ಬೆಸೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ನೇತೃತ್ವದ ಹೋಮ್ ರೂಲ್ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಜಾಲಿಯನ್ ವಾಲಾಬಾಗ್ ಹತ್ಯಾಕಾಂಡವು ಸರ್ಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ವಿರೋಧಿ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಖಿಲಾಫತ್ ಆಂದೋಲನಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ನೀಡಿದ ಬೆಂಬಲವು ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಯಿತು. ಅಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಆಗಸ್ಟ್ ೧, ೧೯೨೦ ರಂದು ಔಪಚಾರಿಕವಾಗಿ ಆರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು, ಹರತಾಳಗಳು, ಉಪವಾಸಗಳು ಆರಂಭಗೊಂಡವು. ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರ ನಿಧನದ ನಂತರ ಗಾಂಧಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವಿವಾದಾತೀತ ನಾಯಕರಾದರು. ೧೯೨೦ ರ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ನಾಗಪುರ ಅಧಿವೇಶನವು ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ರಚಿಸಿದ ಹೊಸ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ, ಖಾದಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಮತ್ತು ತಿಲಕರ ಸ್ಮಾರಕ ನಿಧಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಆಂದೋಲನವು ವ್ಯಾಪಕ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿದರು, ವಕೀಲರು ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದರು ಮತ್ತು ಸಾವಿರಾರು ಜನರು ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಮತ್ತು ಹರತಾಳಗಳಲ್ಲಿ

ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಪರ್ಯಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಗುಜರಾತ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ, ಜಾಮಿಯಾ ಮಿಲಿಯಾ ಇಸ್ಲಾಮಿಯಾ ಮತ್ತು ಕಾಶಿ ವಿದ್ಯಾಪೀಠ ಸೇರಿದಂತೆ ಐದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಸಿ ಆರ್ ದಾಸ್, ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿಭಟನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ತಮ್ಮ ಬಿರುದುಗಳು ಮತ್ತು ಗೌರವಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿರುಗಿಸಿದರು. ಈ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿ ಜೈಲು ಪಾಲಾದರು. ಅಹಿಂಸಾ ಚಳುವಳಿಯು ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ತಿರುವು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಜನಸಮೂಹವು ಚೌರಿ ಚೌರಾದಲ್ಲಿನ ಪೊಲೀಸ್ ಠಾಣೆಯ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡಿ ೨೨ ಪೊಲೀಸರನ್ನು ಕೊಂದಿತು. ಹಿಂಸಾಚಾರದಿಂದ ದುಃಖಿತರಾದ ಗಾಂಧಿ, ಏಕಾಏಕಿ ನೈತಿಕಹೊಣೆ ಹೊತ್ತು ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸುವುದು ಚಳುವಳಿಗೆ ಹಿನ್ನಡೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದು ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹತಾಶಗೊಳಿಸಿದೆ ಎಂದು ನೆಹರು ಬಣ್ಣಿಸಿದರು. ಚಳುವಳಿಯ ಹಠಾತ್ ನಿಲುಗಡೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತಂದಿತು ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಬಲಪಡಿಸಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಜನರ ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಸಹಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಂಧನ

ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯು ಪ್ರಮುಖ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರು ಸೇರಿದಂತೆ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಜನರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲು ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು, ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್, ಮೌಲಾನಾ ಆಜಾದ್, ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್ ಮತ್ತು ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಜೈಲು ಸೇರಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ೧೦ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೨೨ ರಂದು ಬಂಧಿಸಿ ದೇಶದ್ರೋಹದ ಆರೋಪ ಹೊರಿಸಲಾಯಿತು. ಅವರಿಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳ ಜೈಲು ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಧಿಸಲಾಯಿತು. ೩೭ನೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ೧೯೨೨ ರಲ್ಲಿ ಗಯಾದಲ್ಲಿ ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ ದಾಸ್ ಅವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಶಾಂತಿ ಮತ್ತು ಸತ್ಯದ ಸಂದೇಶದ ಮೂಲಕ ಮಾನವೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಸೇವೆಗಳನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿದೆ. ಗಾಂಧಿ ಆರಂಭಿಸಿದ ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಅಸಹಕಾರ ತತ್ವದ ಚಳುವಳಿಯ ಮೇಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಜನರ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಪುನರುಚ್ಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರವು ರಚಿಸಿದ ಮಂಡಳಿಗಳ ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದರ ಸಾಧಕ ಬಾಧಕಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಗಯಾ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಚರ್ಚೆ ನಡೆಸಿದರು. ಸಿ ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ನೇತೃತ್ವದ ಅಪರಿವರ್ತನ ವಾದಿಗಳು (ನೋ-ಚೇಂಜರ್ಸ್) ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಗೆ ನಿಷ್ಠರಾದವರು ಬಹಿಷ್ಕಾರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರೆ; ಸಿಆರ್ ದಾಸ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಸಲಹೆ ನೀಡಿದರು. ಗಯಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್

ಅಧಿವೇಶನದ ನಂತರ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಗುಂಪುಗಳಾದವು. ಸಿ.ಆರ್. ದಾಸ್ ನೇತೃತ್ವದ 'ಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು' ಮತ್ತು ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದ 'ಅಪರಿವರ್ತನಾ ವಾದಿಗಳು' ಎಂದು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳಾದವು. ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್ ೧೯೨೩ ರಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ವಿಶೇಷ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಪ್ರವೇಶದ ಮೇಲಿನ ನಿಷೇಧವನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿತು. ನಂತರ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಚುನಾವಣೆಗಳು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಜಯಗಳಿಸಿದರು. ಈ ಹೊಸ ಯಶಸ್ಸು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಏಕತೆಗೆ ಬೆದರಿಕೆ ಒಡ್ಡಿತು. ಆಗ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇನ್ನೂ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶದ ಕಾಕಿನಾಡದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ೩೮ ನೇ ಅಧಿವೇಶನವು ೨೮ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೨೩ ರಿಂದ ೧ ಜನವರಿ ೧೯೨೪ ರವರೆಗೆ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಏಕತೆ ಮೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದು ಅಲಿ ಸಹೋದರರ ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಫಲವಾಗಿ ರಾಜಿಯಾಯಿತು. ಕಾಕಿನಾಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಏಕತೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿತು ನಂತರ ಇದು ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಯಿತು.

39 ನೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆಬೆಳಗಾವಿಯ ಆಯ್ಕೆ

ಕಾಕಿನಾಡದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ೩೮ನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ೩೯ನೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲು ನಿರ್ಣಯ ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗೆ ತಿಳಿಸಲಾಯಿತು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಆರಂಭವಾದಾಗಿನಿಂದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ೧೮೮೭ ರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತಂದೆಯೊಂದಿಗೆ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಮೂರನೇ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಪಡೆದರು. ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ಮಹಾತ್ಮಾಗಾಂಧಿ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾದ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಬಾಲಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದಾಗ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಅವರ ಜೊತೆ ಇದ್ದರು. ಬೆಳಗಾವಿಯು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಾಗಿತ್ತು. ೧೬ ನೇ ಬಾಂಬೆ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನವು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಡೆಸಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಎರಡು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವಿನ ಏಕತೆಗೆ ಅಡಿಪಾಯ ಹಾಕಲಾಯಿತು. ಅಂದರೆ ಮಧ್ಯಮವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಎರಡೂ ಗುಂಪುಗಳು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಲಕ್ನೋದಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯ ಧ್ವಜದ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದವು. ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಮ್ ಲೀಗ್‌ನ ಶಾಖೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶೀ ಅಂಗಡಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಅವರು ಬೆಳಗಾವಿಗೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ

ಸಭೆಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ತತ್ವಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಹುಟ್ಟೂರು ಹುದಲಿಯಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು. ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರನ್ನು ಬಂಧಿಸಲಾಯಿತು. ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಭೆ ಸೇರಿತು. ಗಂಗಾಧರ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸಲು ಇರುವ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿದರು. ಇತರ ಸ್ಪರ್ಧಿಗಳಾದ ಮಂಗಳೂರು ಮತ್ತು ಬಿಜಾಪುರವನ್ನು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸದಾಶಿವರಾವ್ ಕಾರ್ನಾಡ್ ಮತ್ತು ಹನುಮಂತರಾವ್ ಕೌಜಲಗಿ ಅವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮತದಾನದ ನಂತರ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಅತ್ಯಧಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು. ಅಂತಿಮವಾಗಿ, ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸಲು ಸರ್ವಾನುಮತದ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು.

ಬೆಳಗಾಮ್ ಅನ್ನು ಈಗ ಬೆಳಗಾವಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಲು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಸಮ್ಮತಿ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ೫ ಫೆಬ್ರವರಿ ೧೯೨೪ ರಂದು ಬೇಷರತ್ತಾಗಿ ಜೈಲಿನಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅದೇ ವರ್ಷ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿ (ಎಐಸಿಸಿ) ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಜೂನ್ ೨೭ ರಂದು ಸಭೆ ಸೇರಿತು, ಅಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸ್ವರಾಜ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಅವರು ನಾಲ್ಕು ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಚರಕದಲ್ಲಿ ನೂಲಬೇಕು; ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ವಿವಿಧ ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಾಲಿಸಬೇಕು; ಐದು ಬಹಿಷ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಹತ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಖಂಡನೆ ಮಾಡುವುದು. ಗಾಂಧಿಯವರ ಈ ಪ್ರಸ್ತಾವಗಳಿಗೆ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳಿಂದ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತವಾಯಿತು. ಅವರು ಚರಕದಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ಷರತ್ತನ್ನು ಒಪ್ಪಲಿಲ್ಲ. ಎಐಸಿಸಿಯು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದರು. ಆದಾಗ್ಯೂ ಪರಸ್ಪರ ಸೌಹಾರ್ದ ಚರ್ಚೆಯ ನಂತರ ರಾಜಿನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು. ಎಐಸಿಸಿ ಅಧಿವೇಶನದ ನಂತರ ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಗೊಂದಲಗಳು ಭುಗಿಲೆದ್ದವು. ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದತೆಯನ್ನು ಮರು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ೨೧ ದಿನಗಳ ಉಪವಾಸ ಕೈಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದರು. ಅವರು ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೮, ೧೯೨೪ ರಂದು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡಿದ ನಂತರ ತಮ್ಮ ಉಪವಾಸವನ್ನು ಮುರಿದರು. ಇದಕ್ಕೂ ಮೊದಲು, ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲು

ವೈಯಕ್ತಿಕ ವಿನಂತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳು ಗಾಂಧಿಯವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಗೌರವಕ್ಕಾಗಿ ನಾಮನಿರ್ದೇಶನ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಲು ಸಮಯ ಬಯಸಿದ್ದರು. ನವೆಂಬರ್ ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ವಪಕ್ಷಗಳ ಸಮ್ಮೇಳನ ನಡೆಯಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ನವೆಂಬರ್ ೨೨, ೧೯೨೪ ರಂದು ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಸೇರಿದಂತೆ ನಾಯಕರ ಮನವಿಯು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಏಕತೆಯನ್ನು ಮರು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಸಮ್ಮೇಳನದ ನಂತರ ಎಐಸಿಸಿ ಅಧಿವೇಶನವು ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಸ್ತಾಪಗಳನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಈ ಫಲಿತಾಂಶದಿಂದ ಸಂತಸಗೊಂಡ ಗಾಂಧಿ ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಅವರ ಈ ನಿರ್ಧಾರವು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡಿತು ಮತ್ತು ಅಧಿವೇಶನವು ಅಂತಿಮವಾಗಿ ೧೯೨೪ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೬-೨೭ ರಂದು ನಡೆಯಿತು.

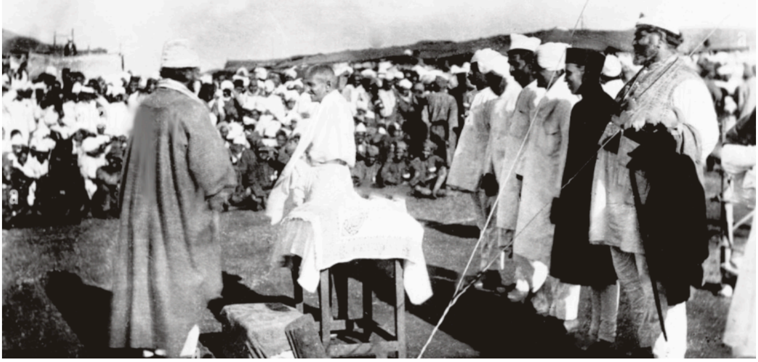

ಎಂ ಕೆ ಗಾಂಧಿ : 39 ನೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್, ಬೆಳಗಾವಿ, 1924 ರ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸಮ್ಮತಿಸಿ

ಗಾಂಧಿಯವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಏಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆ, ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಕಾರದ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿನ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರೇಪಣೆಗೊಂಡು ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. 'ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾ ಪತ್ರಿಕೆ'ಯ ದೇವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲಿ ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ, ಹಾಗೂ ಆತ್ಮಶೋಧನೆಯ ನಂತರ ಮುಂಬರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆ ವಹಿಸುವ ಗೌರವವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದೇನೆ ಎಂದು ವಿವರಿಸಿದರು. ತಮ್ಮ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಭಾರತೀಯರ ನಡುವೆ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ ಎಂದು ಅವರು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯತೆ ಮತ್ತು ಅನೇಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ದೇಶವಾಸಿಗಳ ಬೆಂಬಲ ತಮಗಿರುವದರಿಂದ ತಾವು ಈ ಕಠಿಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷವನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುವದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಗಾಂಧಿ ಸ್ವತಃ ಹೇಳಿದಂತೆ ಅವರನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಬಾರದು ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ದೇಶದ ಒಳಿತಿಗಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರಿಗೆ ಬಿಡಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಗಾಂಧಿಯವರು ದೇಶಕ್ಕೆ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ತಮ್ಮ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಿಂದ ಓಡಿಹೋಗುವುದು ಹೇಡಿತನ. ಎಲ್ಲರೂ ನನ್ನ ದಾರಿ ಸುಗಮಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ನಾನು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರುವುದು ಪಲಾಯನವಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿವಿಧ ಪಕ್ಷಗಳು ಮತ್ತು ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮರಸ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಗಾಂಧಿಯವರ ಪ್ರಥಮ

ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ರಾಷ್ಟ್ರಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಅಥವಾ ಜನರು ಕಾನೂನು ಪಾಲಿಸದಿರುವ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಅವರು ಎಲ್ಲ ಪಕ್ಷಗಳ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಹಾಜರಾಗಿ ಸಲಹೆ ನೀಡುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ವಿಚಾರಧಾರೆಯ ಎಲ್ಲರನ್ನು ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಾ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ದ್ವೇಷ ಅಥವಾ ದುರುದ್ದೇಶದಿಂದ ಅಸಹಕಾರ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುವುದರ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಖಾದಿ ಧರಿಸಲು, ವಿವಿಧ ಧಾರ್ಮಿಕ ಪಂಥಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸಲು ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಗೌರವವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ಬರುವವರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹಿಂದೂಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿದರು.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಎಂ ಕೆ ಗಾಂಧಿಗೆ ಹಸ್ತಾಂತರಿಸಿದರು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ಗಾಂಧಿಯವರ ನಿರ್ಧಾರವು ಏಕತೆ, ಅಹಿಂಸೆ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗಿರುವ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾಗಿದೆ. ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ತಮ್ಮ ನಾಯಕತ್ವದ ಮೂಲಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು.

ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಎಂ ಕೆ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ಶುಭಹಾರೈಸಿದರು

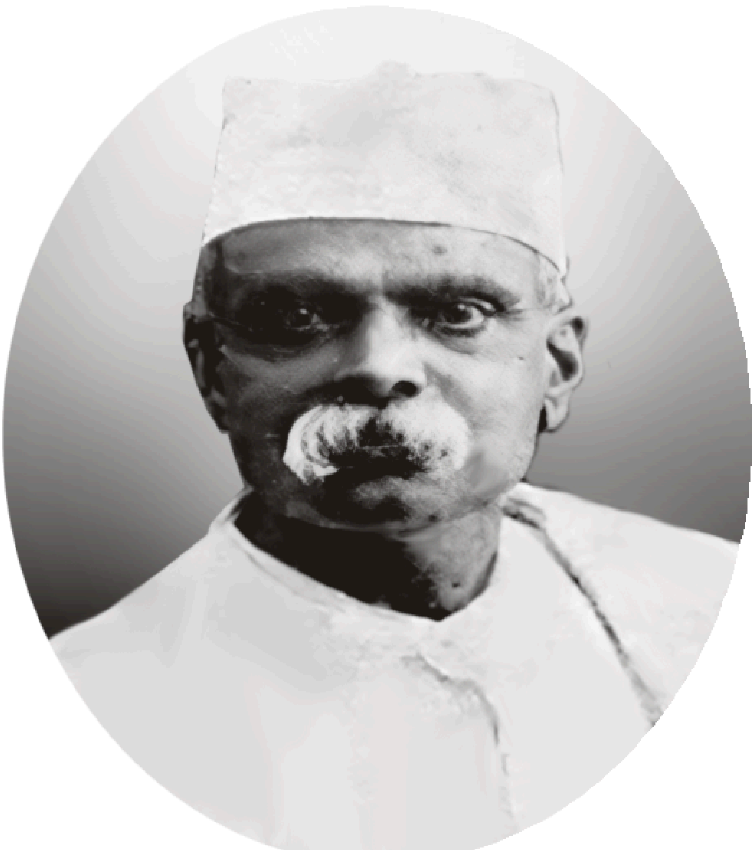

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಎಂ ಕೆ ಗಾಂಧಿ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೌಖತ್ ಅಲಿ, ಮಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ, ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಮತ್ತು ಅಬುಲ್ ಕಲಾಂ ಆಜಾದ್ ಕಾಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ .

ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ : ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಶಿಲ್ಪಿ

ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಬೆಳಗಾವಿ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ೧೮೭೧ರ ಮಾರ್ಚ್ ೩೧ರಂದು ಹುದಲಿಯಲ್ಲಿ ಜನಿಸಿದ ಅವರು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಜಮೀನ್ದಾರ ತಂದೆಯಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಪುಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾಲೇಜು ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಗೋಪಾಲ ಕೃಷ್ಣ ಗೋಖಲೆ ಮತ್ತು ಬಾಲ ಗಂಗಾಧರ ತಿಲಕ್ ಸೇರಿದಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದದ್ದು ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿಸಿತು. ಅವರು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ವಾರ್ಷಿಕ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಿದರು. ಅವರು ಕಿತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ನರಗುಂದದ ಬಾಬಾ ಸಾಹೇಬರ ವೀರ ಹೋರಾಟದಿಂದಲೂ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದಿದ್ದರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳು ಅನೇಕ. ಅವರು ೧೯೧೬ ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜಕೀಯ ಸಮ್ಮೇಳನವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸಿದರು. ಪುಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶೀ ಮಳಿಗೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಜೀವನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಖಾದಿಯನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ಈ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ, ಉಪ್ಪಿನ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಕ್ವಿಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಚಳುವಳಿಯ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಕಾಕಿನಾಡ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರದೇಶ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು.

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ೩೯ ನೇ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ವಾಗತಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ್ದರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಸಿದ್ದನ್ನು ನೋಡಿ ಗಾಂಧೀಜಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ನಾಯಕರು ತುಂಬಾ ಮೆಚ್ಚಿಗೆ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿದರು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗಾಗಿ ಅವರು `ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಿಂಹ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದರು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಂದ ಇಂದಿಗೂ ಜನತೆಗೆ ಸ್ಫೂರ್ತಿದಾಯಕವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಜುಲೈ ೩೦, ೧೯೬೦ ರಂದು ನಿಧನರಾದರು.

ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ: ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ

೩೯ನೇ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಸಮರ್ಪಣೆ ಆರಂಭದಿಂದಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಮೊದಲ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರನ್ನು ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನಾಗಿ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಹಿರಿಯ ಮುಖಂಡರಾದ ಡಿ.ವಿ. ಬೆಳವಿ ಅವರು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಆಯ್ಕೆಯಾದರು. ಇತರ ನಾಯಕರು ಸಹ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಮಧ್ವರಾವ್ ಕೆಂಭಾವಿ, ಭೀಮರಾವ್ ಪೋತದಾರ ಮತ್ತು ಎಸ್. ಎಲ್. ಸೋಮನ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಕದಳದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವು ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ವಸತಿ, ಆಹಾರ ಮತ್ತು ಸಾರಿಗೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಉಸ್ತುವಾರಿ ಮಾಡಲು ವಿವಿಧ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಸ್ವಾಗತ ಸಂಸ್ಥೆ ಅವಿರತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿತು.

ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾದ ಎಂ.ಆರ್. ಕೆಂಭಾವಿ, ಬಿ.ಬಿ.ಪೋತದಾರ, ಎಸ್.ಎಲ್. ಸೋಮನ್ ಮತ್ತು ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಸ್.ಎಚ್. ಕೌಜಲಗಿ

ವಿಜಯನಗರ: ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ಥಳ

ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಕ್ತಿ, ವೈಭವದ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಗೆ ಪುರಾವೆಯಾಗಿರುವ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ನಂತರ ಈ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಯಿತು. ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹಂಪಿಯಿಂದ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಗವನ್ನು ಆಳಿದ ಪ್ರಬಲ ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ತನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒರಿಸ್ಸಾ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ತಮಿಳುನಾಡು ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ವಿಸ್ತರಿಸಿತು. ಇದು ತೆಲುಗು, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಮತ್ತುವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಕೊಡುಗೆಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ವಿಜಯನಗರ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ – ಹಂಪಿ. ಇದು ಅಸಾಧಾರಣ ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುಸುವ ಏಕಶಿಲೆಯ ಗಣೇಶ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮೀನರಸಿಂಹ ಪ್ರತಿಮೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಬೆರಗುಗೊಳಿಸುವ ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕೇತರ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ವಿಜಯನಗರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸಂಘಟಕರು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪದಲ್ಲಿ ಅದರ ನಿರಂತರ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಆಚರಿಸುತ್ತಲೇ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಗೌರವ, ಘನತೆ ಮತ್ತು ತ್ಯಾಗದ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ವಿಜಯನಗರವು ವಿಜಯೋತ್ಸವವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅದಿನ್ನೂ ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ ಆದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ಸಂಘಟನೆಯ ವಿಜಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದರು.

ವಿಜಯನಗರ: ವಿಜಯದ ನಗರ

ಗಾಂಧಿ ರಸ್ತೆ- ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ನೋಟ

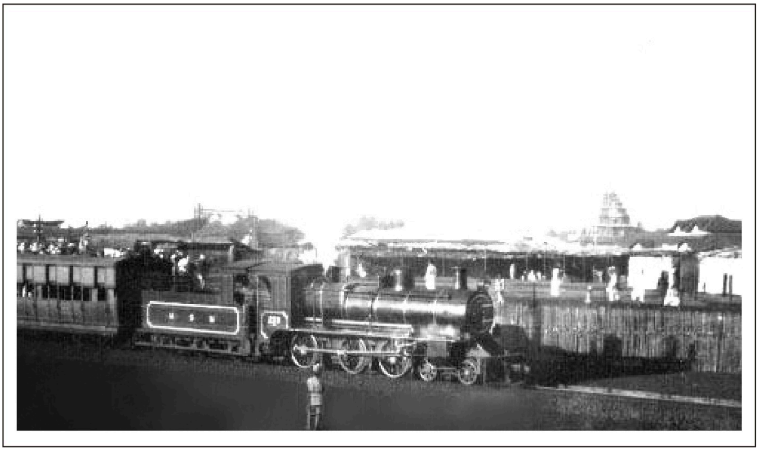
ರಸ್ತೆಯ ಮುಖ್ಯ ಜಂಕ್ಷನ್

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ರಸ್ತೆಯಿಂದ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ವೃತ್ತ

ವಿಜಯನಗರ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ವಿಜಯನಗರ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣವನ್ನು ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಕೋರಿಕೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಎಂ.ಎಸ್. ಮತ್ತು ಎಂ. ರೈಲ್ವೆಕಂಪನಿಯು ನಗರದ ಹೊರವಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿತ್ತು. ಈ ನಿಲ್ದಾಣವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಪುಣೆ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಹಾಗೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನ ರೈಲು ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿದ್ದು ಪ್ರಮುಖ ನಗರಗಳಿಂದ ಆಗಮಿಸುವವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿತ್ತು.

ವಿಜಯನಗರ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣ

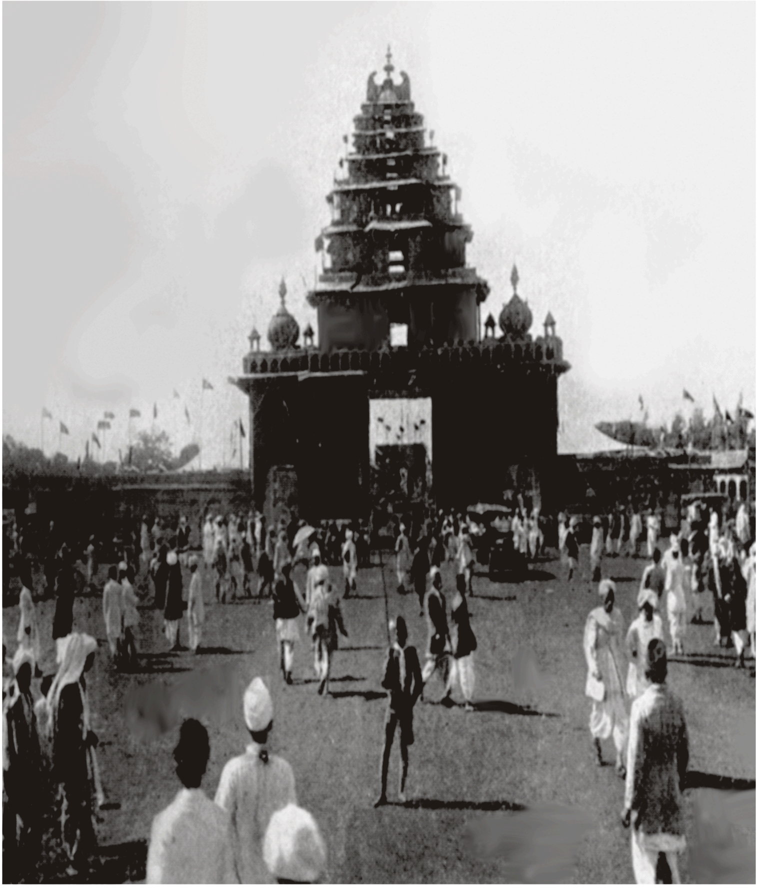
ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬೇಗಂ ಅಮ್ಜದಿ ಬಾನೊ ಮತ್ತು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ವಾಹನದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೆಂಡಾಲ್ ಗೆ ಹೋಗುವ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿ

ಎಂ.ಕೆ.ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಇತರರನ್ನು ಹೊತ್ತೊಯ್ಯುವ ವಾಹನದ ಹಿಂದಿನ ನೋಟ.

ಗೋಪುರ: ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಸಂಕೇತ

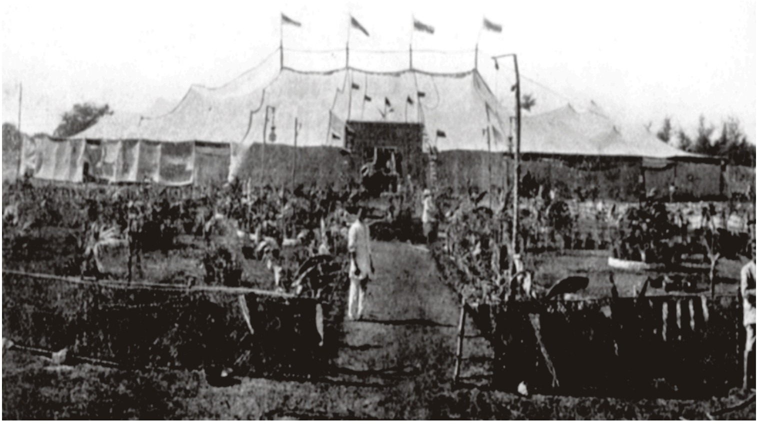
ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ಥಳದ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರದಲ್ಲಿದ್ದ ೭೦ ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಗೋಪುರವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿತ್ತು. ಆಗ ಬಾಂಬೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಅಂಡ್ ಕಂಪನಿಯ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪ್ರತಿಭಾವಂತ ಯುವಕಲಾವಿದರು ಇದರ ವಿನ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಇದು ವಿಜಯನಗರ (ಹಿಂದಿನ ಬಳ್ಳಾರಿ) ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹೊಸಪೇಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿರುವ ವಿರೂಪಾಕ್ಷ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರದ ಪ್ರತಿರೂಪವಾಗಿದೆ. ದೇವಾಲಯದ ಮುಖ್ಯ ಗೋಪುರವನ್ನು ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣದೇವರಾಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ದೇವಾಲಯವು ದ್ರಾವಿಡ ವಾಸ್ತುಶೈಲಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಗೋಪುರ ಸಂಕೀರ್ಣದ ವಿನ್ಯಾಸ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಪರಿಣತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ ಅಲಂಕಾರವು ಅದು ಇನ್ನೂ ಭವ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆಕರ್ಷಕವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿತ್ತು.

ಗೋಪುರ : ಪೆಂಡಾಲ್ ನ ಮುಖ್ಯ ದ್ವಾರ

ವಿಜಯನಗರದಲ್ಲಿರುವ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೆವಿಲಿಯನ್

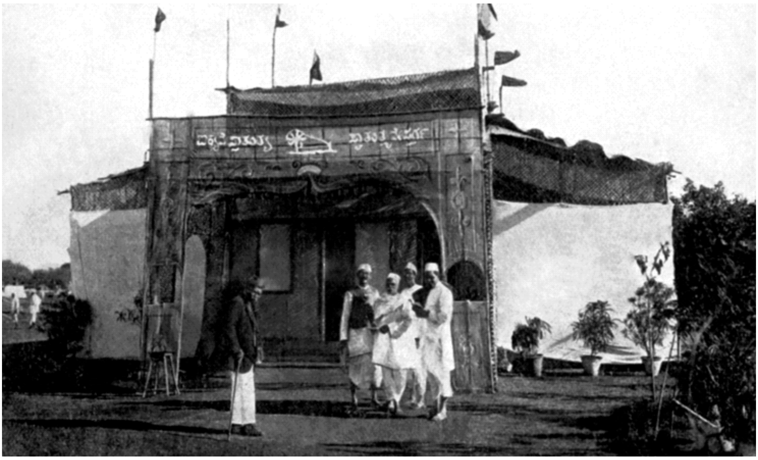
ಬೆಳಗಾವಿ ಹೊರಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೮೦ ಎಕರೆ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ನಡೆಯಿತು. ಇಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮೀಣ ಜೀವನದ ಸೊಗಡು ಮತ್ತು ನಗರ ಜೀವನದ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಸಮ್ಮಿಳಿತವಾಗಿದ್ದವು. ೩೦೦ ಅಡಿ x ೨೨೦ ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಬೃಹತ್ ಖಾದಿ ಟೆಂಟನ್ನು ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಮೆಸರ್ಸ್ ಎ. ಎನ್. ಮುಖರ್ಜಿ ಅವರು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗಾಗಿ ತಯಾರಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಬೃಹತ್ ಟೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ೧೨,೦೦೦ ಜನರು ಸಭೆ ನಡೆಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು, ಮತ್ತು ಆ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ವಿಶ್ವದ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಭಾಂಗಣವಾಗಿತ್ತು. ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ವಾಗತಸಮಿತಿಯು ಕಾಕಿನಾಡದ ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯಿಂದ ಈ ಟೆಂಟನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ನಂತರ, ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಯು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಗಳಿಗಾಗಿ ಟೆಂಟ್‌ನ್ನು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಖರೀದಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತು ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮೊತ್ತ ರೂ. ೧೩,೫೦೦ ನ್ನು ಪಾವತಿಸಿತು. ಪೆಂಡಾಲಿನ ಮುಂಭಾಗದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಲಾತ್ಮಕವಾದ ಅಮೃತಶಿಲೆಯ ಕಾರಂಜಿಯುಳ್ಳ ಉದ್ಯಾನವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದುದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಳದ ಸೌಂದರ್ಯ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿತ್ತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೆವಿಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನದ ಮುಂಭಾಗದ ನೋಟ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಶ್ರಮ : ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ವಾಸದ ಕುಟೀರ

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಶ್ರಮವು ೧೯೨೪ ರ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗಾಗಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಲಾದ ಕುಟೀರವಾಗಿತ್ತು. ವಿಷಯಗಳ ಸಮಿತಿ ಸಭಾಂಗಣದ ಬಳಿ ಇರುವ ಈ ನಿವಾಸವು ಸರಳವಾದ ಖದ್ದರ್ ಗುಡಿಸಲು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದರೂ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ವಿಶಾಲವಾದ ರಚನೆಯಾಗಿತ್ತು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಹಾಸ್ಯಮಯವಾಗಿ ಇದನ್ನು `ಖದ್ದರ್ ಅರಮನೆ ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ಇದು ನನ್ನ ಸರಳತೆ ಮತ್ತು ಮಿತವ್ಯಯದ ಮೌಲ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದೆ ಅನಗತ್ಯವಾದ ಭೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಸಂಘಟಕರು ಮಾತ್ರ ಈ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಶ್ರಮವು ಅರಮನೆ ಎಂದು ಕರೆಯುವಷ್ಟು ಸುಂದರವಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಕುಟೀರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು ಅಂದುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ನಿಲುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮೀಸಲಾಗಿದ್ದ ಜಾಗವನ್ನು ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಿ ಜನಸಂದಣಿಯಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದ ರಕ್ಷಣಾ ಬೇಲಿಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದರು.

ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯಾಶ್ರಮ-ಅಧ್ಯಕ್ಷ ರ ಶಿಬಿರ (ಮಹಾದೇವ ದೇಸಾಯಿ, ಜಮನಾಲಾಲ್ ಬಜಾಜ್, ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮತ್ತಿತರರು ಶಿಬಿರದ ಮುಂದೆ)

ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಬೇಗಂ ಅಮ್ಜದಿ ಬಾನೊ ಮತ್ತು ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವುದು

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ಮುಖಂಡರ ಮೆರವಣಿಗೆ

೧೯೨೪ರ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿನ ವೈಭವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಮೆರವಣಿಗೆ ಗೋಪುರದ ಮೂಲಕ ಸಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೇ ನೆರೆದಿದ್ದವರು ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರ ಮುಗಿಲು ಮುಟ್ಟಿತು. 'ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಕೀ ಜೈ', 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಮತ್ತು 'ಅಲ್ಲಾಹು ಅಕಬರ್' ಮುಂತಾದ ಘೋಷಣೆಗಳಿಂದ ವಾತಾವರಣವು ವಿದ್ಯುತ್ ಸಂಚಾರವಾಗುವಂತಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಳದ ಕಮಾಂಡರ್ ಡಾ.ಎನ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್ ಅವರ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ದೇಶಬಂಧು ಸಿ.ಆರ್.ದಾಸ್, ಡಾ. ಸೈಫುದ್ದೀನ್ ಕಿಚ್ಲೆವ್, ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ, ಪಂಡಿತ್ ಮದನ್ ಮೋಹನ್ ಮಾಳವೀಯ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್, ಮೌಲಾನಾ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ, ಸರೋಜನಿದೇವಿ, ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ್ ಅಲಿ, ಮೌಲಾನಾ ಅಬುಲ್ ಕಲಾಮ ಅಝಾದ, ಪಂಡಿತ ಮೋತಿಲಾಲ ನೆಹರು, ಸಿ. ರಾಜಗೋಪಾಲಾಚಾರಿ, ವಿಠ್ಠಲಭಾಯಿ ಪಟೇಲ, ಟಿ. ಪ್ರಕಾಶಂ, ರಾಜೇಂದ್ರಪ್ರಸಾದ, ಕೆ. ವೆಂಕಟಪ್ಪಯ್ಯ ಪಂತುಲು, ಜಮನಾಲಾಲ ಬಜಾಜ, ಡಾ. ಮುಂಜೆ, ಕೆ. ರಂಗಸ್ವಾಮಿ ಅಯ್ಯಂಗಾರ, ಪಂಡಿತ ಜವಾಹರಲಾಲ ನೆಹರು ಮುಂತಾದ ನಾಯಕರುಳ್ಳ ಮೆರವಣಿಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಸಾಗಿತು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಸಭಾಂಗಣ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸಭಿಕರು ಜಯ ಜಯಕಾರ ಹಾಕಿದರು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪೆವಿಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಉದ್ಯಾನದ ಮುಂಭಾಗದ ನೋಟ

ಅಧಿವೇಶನದ ಆರಂಭದ ದಿನದಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ನಾಯಕರ ಮೆರವಣಿಗೆ .
ಹಿನ್ನಲೆಯಲ್ಲಿಗೋಪುರ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

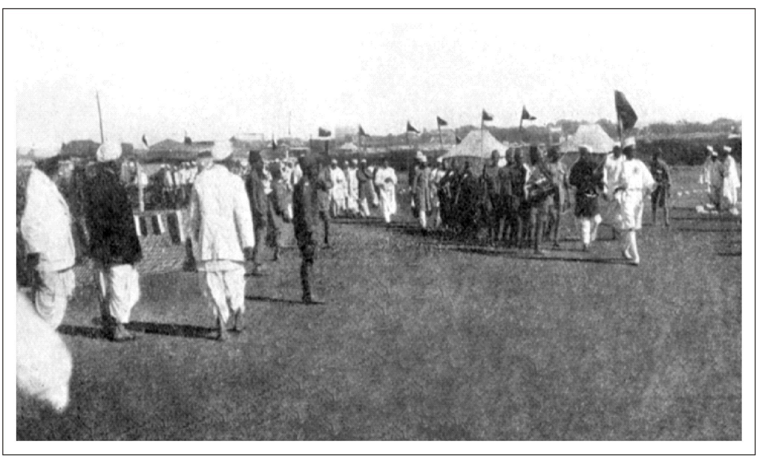
ಉದ್ಘಾಟನಾ ದಿನದಂದು ನಾಯಕರ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ, ಶೌಕತ್ ಅಲಿ, ಮದನ್ ಮೋಹನಮಾಳವೀಯ, ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು, ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮತ್ತಿತರರು

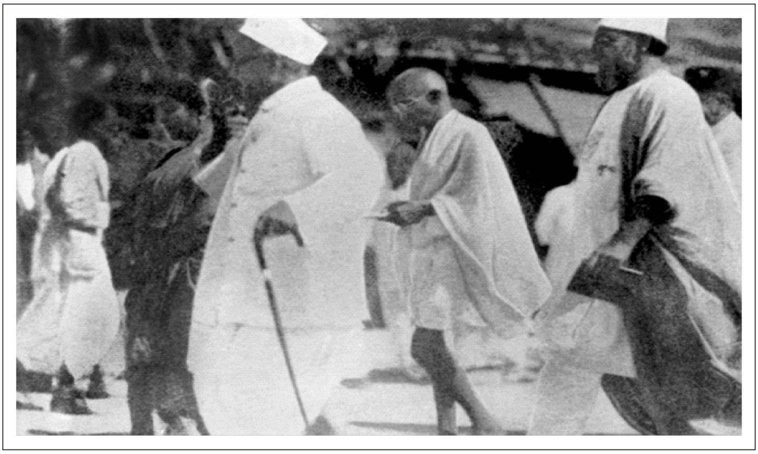
ಇತರ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸರೋಜಿನಿನಾಯ್ಡು

ಉದ್ಘಾಟನಾ ದಿನದಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ನಾಯಕರ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನೋಟ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ನೋಟ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಮೆರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಅವರ ಮತ್ತೊಂದು ನೋಟ

ಉದ್ಘಾಟನಾ ದಿನದಂದು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮತ್ತು ನಾಯಕರ ಮೆರವಣಿಗೆಯ ನೋಟ

ವಂದೇ ಮಾತರಂ, ಸ್ವಾಗತ ಗೀತೆ ಮತ್ತು ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಅವರ ಸುಮಧುರವಾದ ರಾಜ್ಯಗೀತೆ ಗಾಯನ

ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಾರಂಭವು ಧಾರವಾಡದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು 'ವಂದೇ ಮಾತರಂ' ಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವದರ ಮೂಲಕ ಆಯಿತು. ಗದಗಿನ ನಾರಾಯಣರಾವ ಹುಯಿಲಗೋಳ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಉದಯವಾಗಲಿ ನಮ್ಮ ಚಲುವ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಎಂಬ ಗೀತೆಯನ್ನು ಧಾರವಾಡದ ೧೧ ವರ್ಷದ ಬಾಲಕಿ ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಅವರು ಇಂಪಾಗಿ ಹಾಡುವದರ ಮೂಲಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆದಳು. ಈ ಗೀತೆಯನ್ನು ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಈ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗೀತೆನ್ನಾಗಿ ಹಾಡಲಾಯಿತು. ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಧಾರವಾಡದ ಚಿಕ್ಕುರಾವ್ ನಾಡಗೀರ ಮತ್ತು ಅಂಬಾಬಾಯಿ ಇವರ ಪುತ್ರಿ. ಬಾಲ್ಯದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ತಾಯಿಯಿಂದ ಸಂಗೀತ ಅಭ್ಯಾಸ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿ ಮುಂದೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸಂಗೀತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾದಳು. ತನ್ನ ಹಾಡಿನಿಂದ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರಿಂದ ಪ್ರಶಂಸಿಸಲ್ಪಟ್ಟಳು. ಆ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸವಾಯಿ ಗಂಧರ್ವರೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಕುಂದಗೋಳದ ಸಂಗೀತ ಗುರು ಶ್ರೀ ರಾಮಬಾವು ಕುಂದಗೋಳಕರ ಹಾಜರಿದ್ದರು. ಹೀಗೆ ಗಂಗೂಬಾಯಿ ತನ್ನ ಸಂಗೀತ ಪಯಣವನ್ನು ಈ ಅಧಿವೇಶನದದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದು ವಿಶೇಷ.

ಗಂಗೂಬಾಯಿ ಹಾನಗಲ್

ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಸ್ವಾಗತ ಭಾಷಣ

ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾದ ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ಅಧಿವೇಶನಕ್ಕೆ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸುವ ಭಾಷಣವನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಿತವಾದ ವಿವರವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆತದ್ದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೌಭಾಗ್ಯವೆಂದು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಹೇಳಿದರು. ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಆದ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಬೆಳಗಾವಿಯಂತಹ ಸಣ್ಣ ಪಟ್ಟಣವು ಇದೇ ಮೊದಲ ಬಾರಿಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಆಯೋಜಿಸಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹಿಂದೂಗಳು, ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತ್ತು ಇತರ ಧರ್ಮಗಳ ಜನರು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರುವ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುತ್ತಾ ಅವರು ಭಾರತೀಯರಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಖಾದಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು. ಅವರು ಹೇಳಿದರು, 'ನಮ್ಮ ಅದೃಷ್ಟದಿಂದಾಗಿ ಇಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಶ್ರೇಷ್ಠ ನಾಯಕತ್ವದ ಗುಣಗಳ ಪ್ರತೀಕವಾದ ಮಹಾತ್ಮಾಜಿಯವರು ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದ ನೇತೃತ್ವ ವಹಿಸಿದ್ದು ನಮ್ಮ ಭಾಗ್ಯ. ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಮ್ಮ ಗುರಿಯು ಶೀಘ್ರದಲ್ಲೇ ಈಡೇರುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ವಿಶ್ವಾಸವಿದೆ' ಎಂದು ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಧಿವೇಶನದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸುವಂತೆ ವಿನಂತಿಸಿದರು. 'ನನ್ನ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ನನಗೆ ಪದಗಳೇ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ.' ಆಗ ಗಾಂಧಿಯವರು ತುಂಡು ಪಂಚೆಯ ಉಡುಗೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕೈಯಲ್ಲಿ ಖಾದಿ ನೂಲು ಹಿಡಿದು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವೇದಿಕೆಯಿಂದ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವ ರೋಸ್ಟ್ರಮ್ ಕಡೆಗೆ ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದರು. ಶ್ರೀಗಂಧದ

ಪೆಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದ 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆ'ಯ ನಿರೂಪಣೆಯುಳ್ಳ ಕಿರು ಪುಸ್ತಕದ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಗಾಂಧಿಯವರಿಗೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರು ಹಸನ್ಮುಖರಾಗಿ ಉಡುಗೊರೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದರು. ನಂತರ ಗಾಂಧಿ ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಸಭೆಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಈ ಮೂಲಕ ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಭಿಕರೊಂದಿಗೆ ಸಂವಹನ ಸಾಧಿಸಿದರು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಅಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನದ ಸಂದೇಶವನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತಾ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಜಾಗೃತಗೊಳಿಸಿದರು.

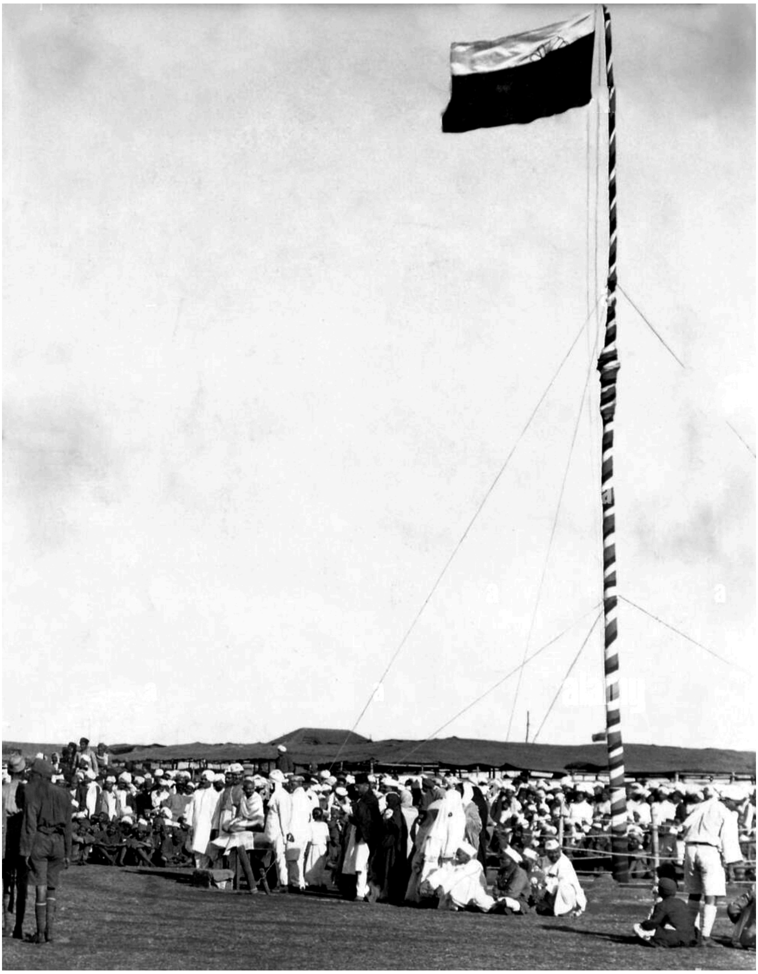

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ

ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು

ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಹಿಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಂತೆಯೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಲಿಯ ಆಸನ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಮಂಟಪದ ಪಶ್ಚಿಮಭಾಗವು ಸುಂದರವಾದ ಅಲಂಕೃತ ಮಂಟಪದೊಂದಿಗೆ ಎತ್ತರದ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದು, ಖಾದಿ ಮತ್ತು ಹೂವಿನ ಮಾಲೆಗಳಿಂದ ಅಲಂಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ಮಂಟಪದ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಮಾನ್ಯ ತಿಲಕರ ಆಳೆತ್ತರದ ಭಾವಚಿತ್ರವಿತ್ತು. ಅದರ ಸುತ್ತಲೂ ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಆಳೆತ್ತರದ ಭಾವಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಮಂಟಪದ ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹಂಪಿಯ ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಅವರ ಶಿಷ್ಯರ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ವಿನಾಶ, ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ವಿಕಸನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿರುವ ಶಿವ, ವಿಷ್ಣು ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ದೇವತೆಗಳ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಮೈಸೂರು ಮಹಾರಾಜರು, ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ನಾಯಕರುಗಳ ಮತ್ತು ಚರಕದೊಂದಿಗೆ ಇದ್ದ ಪಿ.ಸಿ. ರೇ ಹಾಗೂ ಇತರರ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದವು. ಮಂಟಪದ ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಹಾಗೂ ಖಾಕಿ ಉಡುಪು ಧರಿಸಿದ ಪುರುಷರು ಮತ್ತು ಕಲಾದಗಿಯ ಸೀರೆಗಳನ್ನು ಉಟ್ಟ ಮಹಿಳೆಯರೊಂದಿಗೆ ವಾದ್ಯವೃಂದದವರು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮಂಟಪದ ಎರಡೂ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರು, ಎಐಸಿಸಿ ಸದಸ್ಯರು, ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಆಸೀನರಾಗಿದ್ದರು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಸಂದರ್ಶಕರು ಸುತ್ತಲೂ ಗ್ಯಾಲರಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಜೊತೆ ವೇದಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಶಿವಪ್ರಸಾದ್ ಗುಪ್ತಾ, ಎನ್. ಸಿ. ಕೇಳಕರ್, ಮೌಲಾನಾ ಹಸರತ್ ಮೊಹಾನಿ, ಪಿ. ಶಿವರಾವ್ ಮತ್ತು ಜನಾಬ್ ಯಾಕೂಬ್ ಹಸನ್ ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವು ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರು ಇದ್ದರು. ಎಸ್. ಸತ್ಯಮೂರ್ತಿ, ಪುರುಷೋತ್ತಮದಾಸ್ ಟಂಡನ್, ಪಂಡಿತ್ ಸುಂದರ್ ಲಾಲ್ ಮತ್ತು ಶಂಕರಲಾಲ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತರ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಉಪಸ್ಥಿತರಿದ್ದರು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾರ ಹಾಕಿ ಅದ್ದೂರಿಯಾಗಿ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡರು.

ಇತರ ಮುಖಂಡರಿಗೂ ಹೂಮಾಲೆ ಹಾಕಿ ಸನ್ಮಾನಿಸಲಾಯಿತು. ವೇದಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಸನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಯೋಜಿಸಲಾಗಿತ್ತು, ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಸರೋಜನಿ ದೇವಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಲಗಡೆಗೆ ಕುಳಿತರು ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ್ ಮಾಳವೀಯ ಮತ್ತು ದೇಶಬಂಧು ಸಿ. ಆ£. ದಾಸ್ ಅವರ ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕುಳಿತರು. ಮೌಲಾನಾ ಮೊಹಮ್ಮದ್ ಅಲಿ ಮತ್ತು ಮೌಲಾನಾ ಶೌಕತ್ ಅಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮುಂದೆ ಕುಳಿತಿದ್ದರು.

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಗಾಂಧಿ, ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜವನ್ನು ನೋಡಬಹುದು

ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೇ ಅತ್ಯಂತ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷಣವೆಂದು ದಾಖಲಾಗಿದೆ. ಕುತೂಹಲದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣವನ್ನು ನೆರೆದಿದ್ದವರಿಗೆ ಮೊದಲೇ ವಿತರಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಓದಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣವು ಆ ಸಮಯದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಜಗತ್ತು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮಗೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲದಿದ್ದುದನ್ನು ವಿನಮ್ರತೆಯಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ನೀವು ನನಗೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಗೌರವದ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಾನು ಬಹಳ ಹಿಂಜರಿಕೆಯ ನಂತರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಉಂಟಾದ ಆಂತರಿಕ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ಗಾಂಧಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಅಹಿಂಸೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದ ಅವರು ನಾನು ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರದ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ನಾಗರಿಕ ಅಸಹಕಾರವು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿದೆ. ನಾವು ವಿದೇಶಿ ವಸ್ತ್ರಬಹಿಷ್ಕಾರ ಸಾಧಿಸುವ ತನಕ ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಅಸಾಧ್ಯ ಎಂದರು. ತಕ್ಷಣದ ಭಾರತದ ಗುರಿಯನ್ನು ಅವರು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದರು. ಯಾವುದೇ ಕೋಮು ಅಥವಾ ವಿಭಾಗ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ನಿವಾರಿಸಬೇಕು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಮತದಾರರು ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ನಿಷ್ಪಕ್ಷಪಾತವಾಗಿ ಅರ್ಹತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆಯ ಮಹತ್ವ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಖಾದಿಯ ಪ್ರಚಾರದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನಿಜ ಸೈನಿಕರಾಗಲು ಯುವಕರನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಅವರು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಖಾದಿ ಸಂದೇಶ, ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸಂದೇಶ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ವಿರೋಧಿ ಸಂದೇಶವನ್ನು ಹರಡಿ ಮತ್ತು ದೇಶದ ಯುವಕರನ್ನು ಜೊತೆಗೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರನ್ನು

ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ನಿಜ ಸೈನಿಕರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಗಾಂಧಿಯವರು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಿವರ್ತನಾ ವಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಅಪರಿವರ್ತನಾ ವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಒಬ್ಬರನ್ನೊಬ್ಬರು ದ್ವೇಷಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಅಸೂಯೆ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನಗೊಳಿಸದ ಹೊರತು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹೃದಯದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಅಸೂಯೆ, ಎಲ್ಲಾ ಕೋಪ ತಾಪಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕೆಟ್ಟದ್ದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಿ. ಅವರು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಏಕತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹಿಂದಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಮರೆತು ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಸಾಧನೆಗಾಗಿ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿ, ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅನ್ವೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತಾವು ಒಂದಾಗಿದ್ದೇವೆಂದು ಜಗತ್ತಿಗೆ ತೋರಿಸಲಿ. ನಾವು ಕಟ್ಟಾವಾದಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹಿಗಳಾಗಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿನ ಕೆಳ ಹಂತದ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಸಾಧಿಸಲಾಗದ ಯತ್ನಗಳಿಗಾಗಿ ನಾವು ಶ್ರಮಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹವು ಅಂತರ್ಗತ ಚೈತನ್ಯದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಅದು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಲ್ಲೂ ಸುಪ್ತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ವರಾಜ್ಯದಂತೆ ಅದು ನಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಿದ್ಧ ಹಕ್ಕು. ಅದನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳೋಣ.

ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ನಾನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕಾಲ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ನಾನು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರು. ತಮ್ಮ ಭಾಷಣದ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿತರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಅದನ್ನು ಓದಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ಲಿಖಿತ ಭಾಷಣವು ಭಾರತ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಅಂಗೀಕರಿಸಿದ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಮೊದಲಿದ್ದ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸನ್ನು ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಶಕ್ತಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳಿಸುವ ಮಾರ್ಗಸೂಚಿಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಅಸಹಕಾರ ಆಂದೋಲನ ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತ ಚಳುವಳಿಯ ಸ್ಥಗಿತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರು. ವಿದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಬ್ರಿಟನ್ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕೆಲಸಗಳು, ಅನ್ಯದೇಶಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೀತಿ, ಯಂತ್ರೋಪಕರಣಗಳಿಂದ ನೂಲುವದು ಮತ್ತು ನೇಯುವದು, ಚರಕದ ತಿರುಗುವ ಚಕ್ರದ ಸಂದೇಶ ಮುಂತಾದ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು. ಹಿಂದೂ-ಮುಸ್ಲಿಂ ಸೌಹಾರ್ದತೆ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಸ್ವರಾಜ್ ಪಡೆಯುವ ಕಾರ್ಯನೀತಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ ಪಕ್ಷದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಅವರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್ಯಗಳ ಮಹತ್ವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳ ನಿರ್ವಹಣೆ, ನಿರುದ್ಯೋಗಿ ಅಸಹಕಾರಿಗಳು, ಮಾದಕ ವಸ್ತುಗಳು, ಬಂಗಾಳದಲ್ಲಿಯ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮುಂತಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದರು. ಅಸಹಕಾರ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಲು ಒಪ್ಪಿಗೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಿದರು.

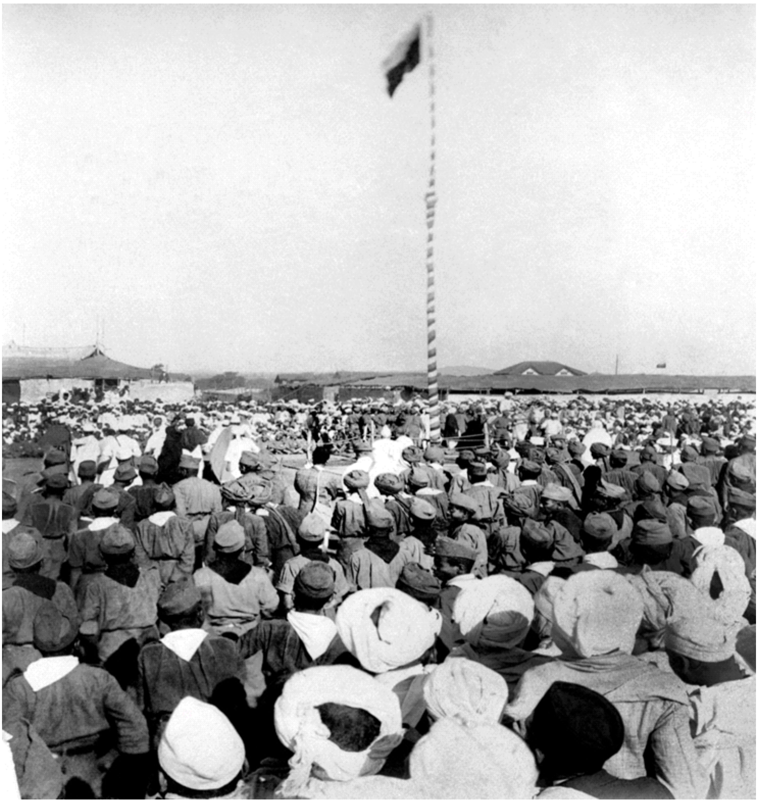
ಅಧ್ಯಕ್ಷೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಗಾಂಧಿಯವರ ಇನ್ನೊಂದು ನೋಟ

ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ ದಾಸ್ ಮಂಡಿಸಲಿರುವ ನಿರ್ಣಯದ ಕರಡಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಬದಲಾವಣೆ ತರಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ನಂತರ ಪೂರ್ಣ ಹೃದಯದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಲು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳನ್ನು ಕೋರಿದರು. ನಿರ್ಣಯವು ಕೇವಲ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಹೇಳಿದ್ದಲ್ಲ, ಅದು ಸ್ವರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಿದ್ಧರಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿದೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಸ್ವರಾಜ್ಯ ಸಾಧಿಸುವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುವಾಗ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಮತ್ತು ದೃಢತೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಾಂಧಿಯವರು ಹೇಳಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಳಿಸಿದರು.

ಹೀಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಭಾಷಣವು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಗಾರಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಸತ್ಯನಿಷ್ಠತೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುರಿಯತ್ತ ಒಟ್ಟಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ, ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಸುಧಾರಣೆಗೆ ಬದ್ಧತೆ ಮುಂತಾದ ಮಹತ್ವದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು.

ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜ

ಗಾಂಧಿಯವರ ಏಕೀಕೃತ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಜನರ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸದೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾರತೀಯರನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಧ್ವಜದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಅವರು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ಚರಕವು ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಉಳ್ಳ ಧ್ವಜವನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ ಧ್ವಜ ಎಂದು ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ಇದು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತವಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಮುಂದಿನ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಚುರಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಶಿಬಿರದ ಪಕ್ಕದ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ ಭವ್ಯವಾದ ಧ್ವಜ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಖಾದಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದ ಚರಕದ ಚಿತ್ರವಿದ್ದ ಧ್ವಜವನ್ನು ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಹಾರಿಸಲಾಯಿತು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮತ್ತು ಅವರೋಹಣದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಶಿಬಿರ ಭಾಗವಹಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಸಮವಸ್ತ್ರ ಧರಿಸಿ, ಕುದುರೆ ಲಾಳದ ಆಕಾರದ ವಿನ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಧ್ವಜಕ್ಕೆ ವಂದನೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದು ನೋಡುಗರ ದೊಡ್ಡ ಗುಂಪಿಗೆ ಆಕರ್ಷಕವೆನಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜಾರೋಹಣವು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಧ್ವಜಾರೋಹಣ ಮಾಡುವಾಗ ಗಾಂಧಿ

ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರದರ್ಶನ

ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಎಚ್.ಎಸ್. ಕೌಜಲಗಿ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತುಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿತು. ಎನ್.ಆರ್.ಕೆಂಭಾವಿ, ಹೊಸಕೊಪ್ಪ ಕೃಷ್ಣರಾವ್, ಡಾ. ಸವಣೂರು, ಎನ್.ಎಚ್.ಡಂಬಳ, ವಾಮನರಾವ್ ಘಟಾರಫೇಕರ್ ಮತ್ತು ಶಂಕರರಾವ್ ಶಿರಗಾಂವಕರ್ ಅವರು ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು.

ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನು ೩೫೦ x ೨೦೦ ಅಡಿ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಾಗಗಳಿದ್ದವು.

೧) ವಸ್ತುಸಂಗ್ರಹಾಲಯ ವಿಭಾಗವು ಭಾರತೀಯ ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ರಾಜ್ಯದ ಕೃಷಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನಾ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುವ ಪ್ರದರ್ಶಿಕೆಗಳಿದ್ದವು.

೨) ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ವಿವಿಧ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿ ಜಿನ್ನಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹ್ಯಾಂಡ್ ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ವೀಕ್ಷಿಸಲು ಸದವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

೩) ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ವಿಭಾಗವು ಸ್ವದೇಶೀ ಉತ್ಪಾದನೆಯ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲು ಮಳಿಗೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು.

೪) ಆಯುರ್ವೇದ ವಿಭಾಗವು ಭಾರತೀಯ ಔಷಧೀಯ ಗಿಡಮೂಲಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಸುಗಂಧ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು.

ಈ ರೀತಿಯ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಮಯ ಪ್ರದರ್ಶನವು ೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಬಾರಿಗೆ ಏರ್ಪಟ್ಟಿತ್ತು. ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್‌ರು ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಮಾಡಿದರು.

ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಭಾರತೀಯ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು ಹಾಗೂ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸ್ವದೇಶಿ ಮನೋಭಾವದ ಸ್ಫೂರ್ತಿಯ ದ್ಯೋತಕವಾಗಿತ್ತು.

ಸ್ವದೇಶಿ ವಸ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನ ದ್ವಾರ

ನೂಲುವುದು

ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಯಿತು. ಅಧಿವೇಶನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನೂಲಲು ಬಯಸುವ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ನೂಲುವ ಚರಕಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಪರಿಕರಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕಲ್ಕತ್ತಾದ ಖಾದಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾನದಿಂದ ಸತೀಶ್ ಚಂದ್ರ ದಾಸ್ ಗುಪ್ತಾರವರು ನೀಡಿದ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿಯಾಗಿದ್ದವು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಮೊದಲು ಇದ್ದ ಭಾರತದ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ನಂತರ ಆದ ಈ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಉದ್ಯಮದ ಅವನತಿ ಮತ್ತು ಇದರ ಪುನರುಜ್ಜೀವನದ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಖಾದಿ ಚಳುವಳಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾದರಪಡಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಈ ಉಪನ್ಯಾಸಗಳ ಚಿಂತನಶೀಲ ಸಂಘಟನೆಯನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದರು. ಅವು ಬೋಧಪ್ರದ ಮತ್ತು ಮನಮುಟ್ಟುವಂತೆ ಇದ್ದವು. ಚರಕದಲ್ಲಿ ನೂಲುವುದನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿ, ವಿಜೇತರಿಗೆ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ನೂಲುವ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಶಾಶ್ವತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರ ಈ ನೂಲುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಕೇವಲ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕಾರ್ಯವಾಗಿರದೆ ಅದು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಂಕೇತವೂ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ವಾವಲಂಬನೆ ಹೊಂದಲು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂಥದಾಗಿತ್ತು.

ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಸ್ವದೇಶಿ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಉದ್ಘಾಟನಾ ಸಮಾರಂಭವನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದರು

ಪ್ರದರ್ಶನದ ಕೆಲಸಗಾರರು

ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪಾತ್ರ

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿ ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಜನರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿತು. ಈ ನಾಟಕಗಳು ದೇಶಪ್ರೇಮವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಏಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. 'ಪವಿತ್ರ ಖಾದಿ' ನಾಟಕವು ಗಾಂಧಿಯವರ ಸ್ವದೇಶಿ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರಮುಖ ಅಂಶವಾದ ಕೈಯಿಂದ ನೂಲುವ ಮತ್ತು ಕೈಯಿಂದ ನೇಯ್ದ ಖಾದಿ ಉಡುಪುಗಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸಿತ್ತು. 'ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ' ಎಂಬುದು ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದ ಕಿತ್ತೂರಿನ ರಾಣಿ ಚೆನ್ನಮ್ಮನ ಜೀವನವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ನಾಟಕ. 'ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ' ನಾಟಕವು ಕಿತ್ತೂರು ಸೈನ್ಯದ ದಂಡನಾಯಕ ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣನ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಜಮೀನುದಾರರ ಹಿಂಬಾಲಕರಿಂದ ದ್ರೋಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಅವನನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷರು ಗಲ್ಲಿಗೇರಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಹಲವಾರು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ ನಾಟಕಗಳು ದೇಶಭಕ್ತಿಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಮ್ಮೆ ಮತ್ತು ಗುರುತನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲು ರಂಗಭೂಮಿಯ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ, ಹಾಗೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಹೊಂದಿತ್ತು.

ಕಿತ್ತೂರು ಚೆನ್ನಮ್ಮ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ವಿರುದ್ಧ ಹೋರಾಡಿದರು

ಸಂಗೊಳ್ಳಿ ರಾಯಣ್ಣ: ರೈತ ನಾಯಕ ಮತ್ತು ಸೇನಾಧಿಪತಿ

ಸಂಗೀತ ಕಛೇರಿ

ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿಯು ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಾಯಕರು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಂದ ವ್ಯಾಪಕ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಿತು. ಐದು ದಶಕಗಳ ಕಾಲ ಮೈಸೂರಿನ ಮುಖ್ಯ ಆಸ್ಥಾನ ಸಂಗೀತಗಾರರಾಗಿದ್ದ ದಿಗ್ಗಜ ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ ಸೇರಿದಂತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಹೆಸರಾಂತ ಕಲಾವಿದರ ಗೋಷ್ಠಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಮೈಸೂರು ಸರ್ಕಾರವು ದರ್ಬಾರ್ ಸಂಗೀತಗಾರರನ್ನು ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಸಂಗೀತ ಕಚೇರಿ ನೀಡಲು ಕಳುಹಿಸಿ ತನ್ನ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಿತು. ನೂಲುವ ಸಭಾಂಗಣದ ಬಳಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸಂಗೀತಕಚೇರಿ ಅಂಗಳವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರದರ್ಶನವು ಕನ್ನಡ ರಾಗಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಸಂಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಭಾರತದ ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣನವರ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ ಸುಮಾರು ೯೦ ನಿಮಿಷಗಳ ಕಾಲ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಆಲಿಸಿದರು. ಜನರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹೆಮ್ಮೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಸಂಗೀತದ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರಿಗಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಇದು ಬಿಂಬಿಸಿತು.

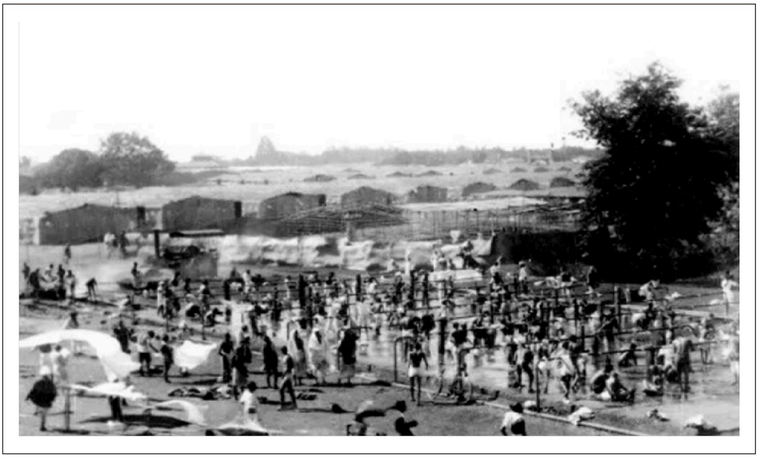
ವೀಣೆ ಶೇಷಣ್ಣ : ಮೈಸೂರಿನ ಆಸ್ಥಾನ ಸಂಗೀತಗಾರ

ಪಂಪಾ ಸರೋವರ: ಬಾವಿ ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯ

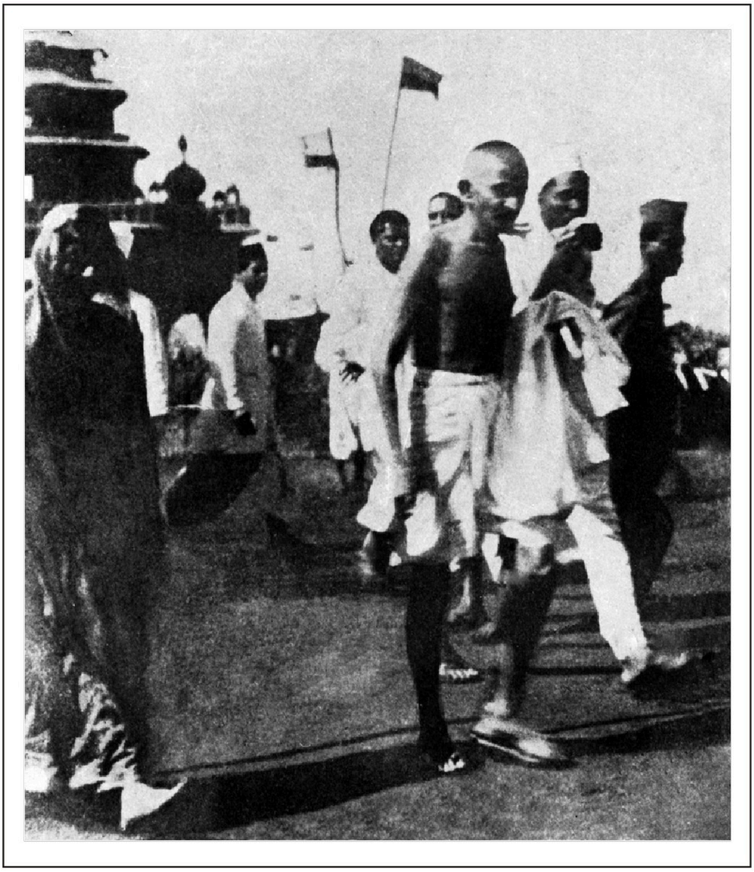
ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಹೊಸ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿ ಮತ್ತು ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ ಅದಕ್ಕೆ ಪಂಪಾ ಸರೋವರ ಎಂದು ಹೆಸರಿಡಲಾಯಿತು. ಇದು ವಿಜಯನಗರ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹಂಪಿ ಬಳಿಯ ತುಂಗಭದ್ರಾ ನದಿಯ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿರುವ ಪವಿತ್ರ ಸರೋವರವನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಧಿವೇಶನ ಜಾಗದ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನದಿಯಾಗಲಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ೫೦ x ೫೦ ಅಡಿ ಅಳತೆಯ, ೪೦ ಅಡಿ ಆಳದ ಬೃಹತ್ ಬಾವಿಯನ್ನು ತೋಡಿ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಪೂರೈಕೆಯನ್ನು ಖಾತರಿಪಡಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ಬಾವಿಗೆ ಉಗಿ ಪಂಪ್‌ಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿ ೩೦,೦೦೦ ಗ್ಯಾಲನ್‌ಗಳ ಸುಸಜ್ಜಿತ ಬೃಹತ್ ಜಲಾಶಯ ನಿರ್ಮಿಸಿ ನೀರು ತುಂಬಿಸಲಾಯಿತು. ಅಲ್ಲಿಂದ ಅಧಿವೇಶನ ಸ್ಥಳವಾದ ವಿಜಯನಗರಕ್ಕೆ ಪೈಪ್‌ಗಳ ಮೂಲಕ ನೀರನ್ನು ವಿತರಿಸಲಾಯಿತು. ಈಗ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಬಾವಿ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬಾವಿಯು ಆಗಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಬಾಯಾರಿಕೆಯನ್ನು ತಣಿಸಿತು. ಈಗಲೂ ಸುತ್ತಮುತ್ತಲಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಅದರಿಂದಲೇ ನೀರು ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬಾವಿಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅದನ್ನು ಈಗಲೂ ಕಾಳಜಿಯಿಂದ ಸಂರಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ.

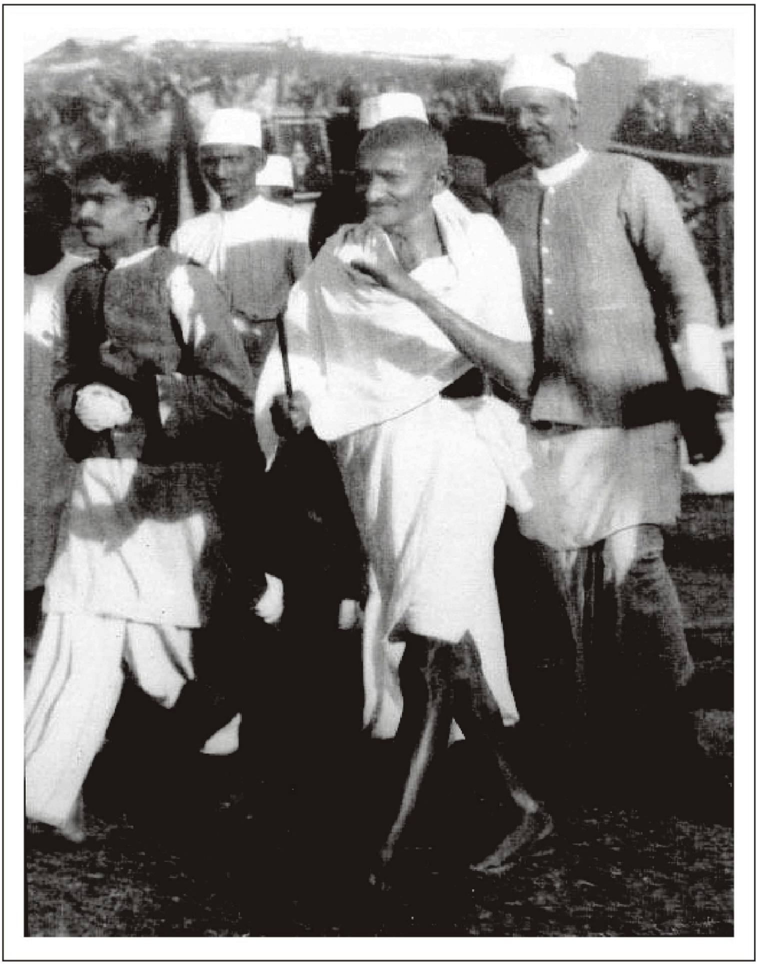
ನೀರಿನ ಜಲಾಶಯ

ಸ್ನಾನದ ಸ್ಥಳ

ಗೋಪುರದ ಮುಂದೆ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು ಜೊತೆ ಗಾಂಧಿ

ಇತರರೊಂದಿಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಂಜೆಯ ನಡಿಗೆ

ಬೆಳಕಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ

ಅಧಿವೇಶನದ ಆಯೋಜಕರು ಮಾಡಿದ ಬೆಳಕಿನ ಉತ್ತಮ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಮೂಡಿಸಿತ್ತು. ಮುಖ್ಯ ಗೋಪುರ, ಪ್ರವೇಶ ದ್ವಾರವನ್ನು ವಿಶೇಷ ಉಪಕರಣಗಳು ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ ದೀಪಗಳಿಂದ ಬೆಳಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಪ್ರದರ್ಶನದ ಆವರಣಗಳನ್ನು ಸಹ ವಿದ್ಯುದ್ದೀಕರಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರದರ್ಶನಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಲು ನೆರವಾಯಿತು. ಪೆಂಡಾಲ್, ವಿಷಯ ಸಮಿತಿ ಸಭಾಂಗಣ, ಕಚೇರಿಗಳು, ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಬ್ಯಾರಕ್‌ಗಳು, ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಶಿಬಿರದಂತಹ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಪೆಟ್ರೋಮ್ಯಾಕ್ಸ್ ದೀಪಗಳಿಂದ ಬೆಳಗಿದವು. ಕಿಟ್ಸನ್ ದೀಪಗಳು ಕಿಚನ್, ಡೈನಿಂಗ್ ಹಾಲ್‌ಗಳು, ರಸ್ತೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿಸಿದವು. ಡೈಟ್ಜ್ ಲ್ಯಾಂಟರ್ನ್‌ಗಳು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವಸತಿಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಬೆಳಕನ್ನು ಒದಗಿಸಿದವು.

ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗೋಪುರದ ನೋಟ

ಕಾರ್ಮಿಕರ ಗುಂಪು

ಆಹಾರ ಸಮಿತಿ

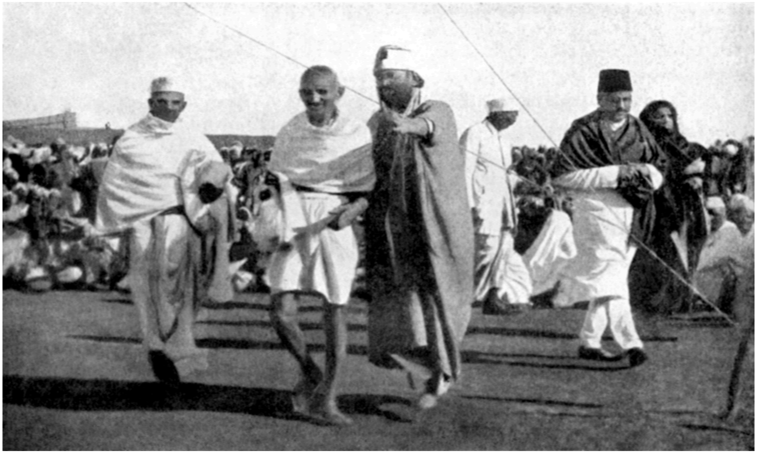
ಹದಿನೈದು ಸದಸ್ಯರನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಆಹಾರ ಸಮಿತಿಯು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ವಾಮನ ರಾವ್ ಇರ್ನಡೆಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಆಹಾರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿತು. ಆಹಾರ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮೂಲತಃ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸೇವಾದಳದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರು. ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಪಡೆದ ಅವರು ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ನಿರಂತರ ಸೇವೆಯನ್ನು ನೀಡಿದರು. ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು, ಸಮಿತಿಯು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕರ್ನಾಟಕ ಶೈಲಿಯ ಊಟ ತಯಾರಿಸುವ ಮುಖ್ಯ ಅಡುಗೆಮನೆ ಮತ್ತು ೫೦೦ x ೧೦೦ ಅಡಿ ಅಳತೆಯ ಬೃಹತ್ ಊಟದ ಅಂಗಳವನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದು ಬಹಳ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಗಮಿಸಿದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಊಟೋಪಚಾರಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಬಯಸುವವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಅಡಿಗೆಮನೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿ, ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವಲ್ಲಿ ಸಮಿತಿಯು ಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿತು. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದ ಅಂಗಡಿಯು ಸೂಕ್ತ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅಗತ್ಯ ಆಹಾರ ವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುತ್ತಿತ್ತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳ ಅಡುಗೆ ಅಗತ್ಯಗಳು ಖಾತರಿಯಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಿಗೆ ಅಧಿವೇಶನದ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಗಮನ ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು.

ಆಹಾರ ಸಮಿತಿಯ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು

ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಗಮನಾರ್ಹ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಸದಸ್ಯರ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಶ್ರಮ ಇಲ್ಲಿ ಎದ್ದುಕಂಡಿತು. ಹಣಕಾಸಿನ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ ಸಹ ಸೇವಾದಳದ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರಾದ ಡಾ.ಎನ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್ ಅವರು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಯೋಜನೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದರು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಪಡೆಯು ೮೧೭ ಸಹಾಯಕರು, ೧೪೧ ಸಹಾಯಕಿಯರು (ಮಹಿಳಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು) ಮತ್ತು ೧೯೮ ಸ್ಕೌಟ್ಸ್ ಸೇರಿದಂತೆ ೧೧೫೬ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಬಾಂಬೆಯ ಕನ್ನಡನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ವಿನ್ಯಾಸಗೊಳಿಸಿದ ಶಿಬಿರಗಳಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೭೫ ಸಹಾಯಕರು ಪೂರ್ಣ ಸಮಯದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದರು, ಅನುಭವಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ನಡೆಸಿದ ಸೂಚನಾ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಅಷ್ಟೇ ಸ್ವಯಂ ಸೇವಕರು ಹಾಜರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಜನಸಂದಣಿ ಮತ್ತು ಟ್ರಾಫಿಕ್ ನಿಯಂತ್ರಣ, ರಾತ್ರಿಗಸ್ತು, ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ವಿವಿಧ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡರು. ತಮ್ಮ ಕ್ಯಾಪ್ಟನ್ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ಇವರು ಶ್ಲಾಘನೀಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು.

ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ಶಿಬಿರದಲ್ಲಿ ಮಹಮದ್ ಅಲಿ ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಯಕರೊಂದಿಗೆ ಗಾಂಧಿ

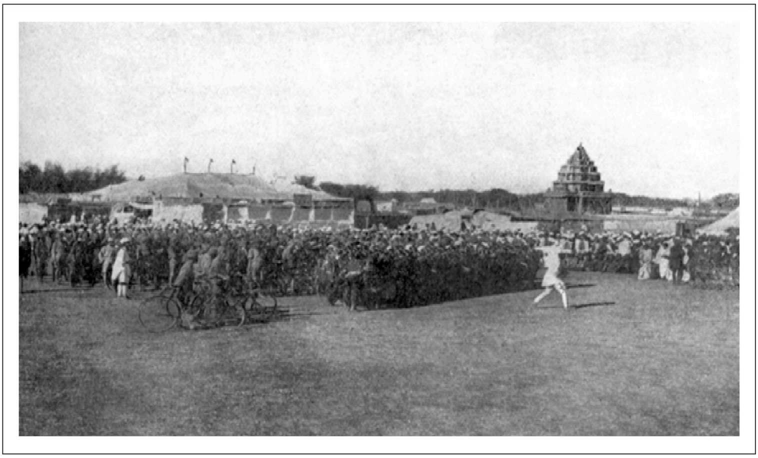
ಗಾಂಧಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಗೌರವಿಸಿದರು

ಡಾ. ಎನ್. ಎಸ್. ಹರ್ಡೀಕರ್

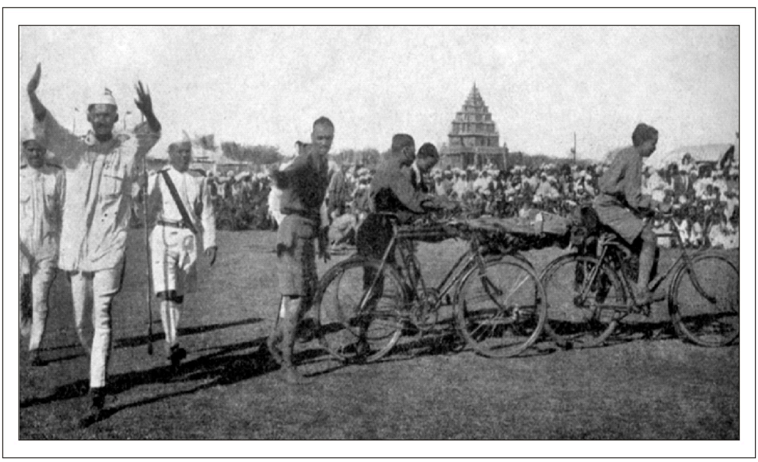
ಡಾ.ಎನ್.ಎಸ್. ಹರ್ಡಿಕರ್ ಅವರು ವೈದ್ಯಕೀಯ ಪದವೀಧರರಿದ್ದು ಉತ್ಸಾಹಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್‌ರಾಯ್ ಮತ್ತು ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ನಾಯಕರ ನಿಕಟ ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಳದ ಕಮಾಂಡರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಟಿಳಕ್ ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿಯವರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಿ ಅವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡರು. ಹರ್ಡಿಕರ್ ಅವರು ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ, ಲಾಲಾ ಲಜಪತ್ ರಾಯ್ ಅವರೊಂದಿಗೆ ನಿಕಟವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮತ್ತು ಯಂಗ್ ಇಂಡಿಯಾದ ಉಪಸಂಪಾದಕರಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದರು. ಅವರು ೧೯೨೩ ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸೇವಾದಳವನ್ನು ಸಂಘಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು. ಜವಾಹರಲಾಲ್ ನೆಹರು ಸೇವಾದಳದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಹರ್ಡೀಕರ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಸೇವಾದಳಕ್ಕೆ ಹರ್ಡೀಕರ್ ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ಅಪಾರ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ಗೆ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಅವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರು. ಅವರ ನಾಯಕತ್ವದ ಕೌಶಲ್ಯವು ಅವರಿಗೆ ಯುವನಾಯಕನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅವರ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿದರು. ಅತಿಥಿ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಅಡುಗೆ ಕರ್ತವ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯದಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದರು. ಸೇವಾದಳದ ಕೇಂದ್ರಕಛೇರಿಯನ್ನು ಮೊದಲು ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಯಿತು. ನಂತರ ಬಾಗಲಕೋಟೆಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಲಾಯಿತು. ಹರ್ಡೀಕರ್ ಅವರ ಪರಂಪರೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟಕ್ಕೆ ಅಪಾರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವದಲ್ಲದೆ ಕೋಮು ಸೌಹಾರ್ದವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು.

ಡಾ. ಎನ್‌ಎಸ್ ಹರ್ಡೀಕರ್: ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ದಳದ ಕಮಾಂಡರ್

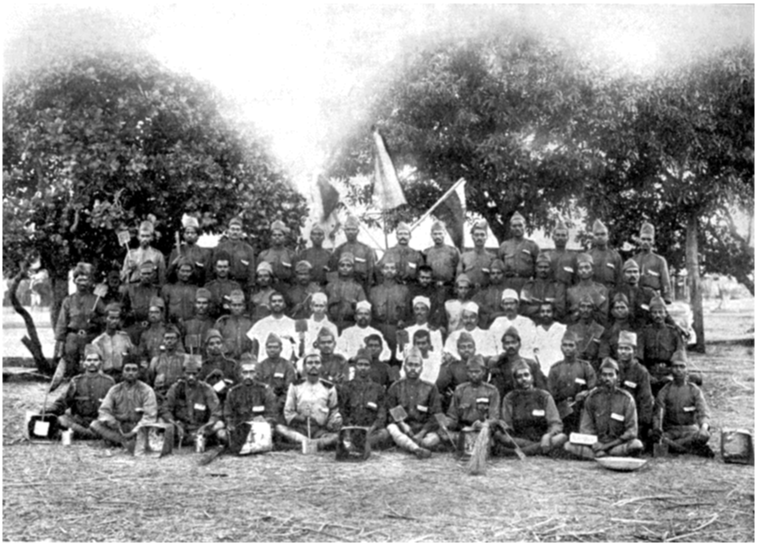
ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ರ್‍ಯಾಲಿ

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಪರಿಶೀಲನೆ

ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಕೆಲಸಗಾರರು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವಲ್ಲಿ ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದರು. ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯಾಗಿ ಡಾ. ಕೇಲ್ಕರ್ ಮತ್ತು ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದ ವಿ.ಎಂ. ಬಾಕ್ರೆ ಅವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಚ್ಛತಾ ಕಾರ್ಯಗಳು ನಡೆದವು. ಅವರು ಅಧಿವೇಶನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಶೌಚಾಲಯಗಳು, ಸ್ನಾನಗೃಹಗಳು, ಅಡುಗೆ ಕೋಣೆಗಳು, ಸಭಾಂಗಣಗಳು ಮತ್ತು ರಸ್ತೆಗಳು ನಿರ್ಮಲವಾಗಿರುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡರು. ಈ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ, ತರಬೇತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ನೀಡಲು ಸೂಚನೆ ನೀಡಲಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಉತ್ತಮ ತಂಡ ಹೊಂದಿರುವ ಪುರಸಭೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ದಣಿವರಿಯದೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಇತರರು ದೂರ ಸರಿಯಬಹುದಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಹ ಅವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ರಾತ್ರಿ ಮಣ್ಣಿನವಿಲೇವಾರಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಕಾಕಾ ಕಾಲೇಲ್ಕರ್ ಅವರ ನೇರಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅವರ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಇಚ್ಛೆಯು ಅವರಿಗೆ ಗಾಂಧಿಯವರ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು. ಅವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು 'ಎಲ್ಲರಿಗಿಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠ' ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರು. ಗಾಂಧಿಯವರು ನೈರ್ಮಲ್ಯ ಕೆಲಸದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಗಮನಿಸಿ, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವಯಂಸೇವಕ ತರಬೇತಿಯ ಅಡಿಪಾಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಯಶಸ್ಸು, ತಂಡದ ಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಸ್ವಚ್ಛತೆ ಮತ್ತು ನೈರ್ಮಲ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಿತ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಅವಿರತ ಸೇವೆಯಿಂದಲೇ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ನೈರ್ಮಲ್ಯ ವಿಭಾಗದ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು

ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ

ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಅದಕ್ಕೆ ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಯೋಜನೆ ರೂಪಿಸುವದು ಮತ್ತು ಅನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡುವ ಅಗತ್ಯವಿತ್ತು. ಸ್ವಾಗತ ಸಮಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಾಗಿ ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಅವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಮಾಡಿದರು. ಎಲ್ಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂದು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವರು ಕುದುರೆಸವಾರಿ ಮಾಡಿ ೮೦ ಎಕರೆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರು. ಅವರ ಹುಟ್ಟೂರು ಹುದಲಿಯಿಂದ ತಂದ ಕುದುರೆಯು ಅವರ ಸಮರ್ಪಣೆ ಮತ್ತು ಶಕ್ತಿಯ ಸಂಕೇತವಾಯಿತು. ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಕಾರರಾದ ಆರ್.ಎಸ್. ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ವಯೋವೃದ್ಧ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಅಧಿವೇಶನ ಸ್ಥಳದ ಸುತ್ತಲೂ ಸವಾರಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ದೃಶ್ಯವನ್ನು `ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಆದರೆ ಆಹ್ಲಾದಕರವಾದ ದೃಶ್ಯ ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚೈತನ್ಯ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹವು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ರಾಜೇಂದ್ರ ಪ್ರಸಾದ್ ಅವರು `ವೃದ್ಧ ಗಂಗಾಧರ ರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಯುವಕರಂತೆ ಕುದುರೆಯ ಮೇಲೆ ಸವಾರಿ ಮಾಡಿ ಕೆಲಸದ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಮಾಡಿದರು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಕುದುರೆ ಏರಿ, ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಪುಂಡಲೀಕ ಕಟಗಡೆಯವರು ನಿಂತಿದ್ದಾರೆ

ಎರಡನೇ ದಿನದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಎರಡನೇ ದಿನವಾದ ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೭, ೧೯೨೪ ರಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರು ಕಲಾಪಗಳ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯನ್ನು ವಹಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು `ವಂದೇ ಮಾತರಂ ಮತ್ತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ನಂತರ ಹರೇಂದ್ರ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ ಅವರು ಸೊಗಸಾದ ಹಿಂದಿ ಗೀತೆ ಹಾಡಿದರು. ಇವುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಸಭಿಕರು ಉತ್ತೇಜಿತರಾದರು ಮತ್ತು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದ ತೆರೆ ಉಕ್ಕಿತು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸಭಾಂಗಣವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಹರ್ಷೋದ್ಗಾರವು ಮೊಳಗಿತು. ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಕಿ ಜೈ ಎಂಬ ಘೋಷಣೆಗಳು ಎಲ್ಲೆಡೆ ಕೇಳಿ ಬಂದವು. ಗಾಂಧಿಯವರು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೧೧:೨೦ ಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ಮೊದಲ ದಿನದ ಕಲಾಪದಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಸೇರಿಸದಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿದರು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ತನ್ನ ದುಃಖವನ್ನು ಮತ್ತು ದುಃಖಿತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಹಾನುಭೂತಿಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿ ನಂತರ ಇತರ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿತು.

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನದ ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳು

೧೯೨೪ ರ ಬೆಳಗಾವಿ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹಲವಾರು ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳಿಂದ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಗಾಂಧಿಯವರು ಮೊದಲು ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದರು. ನಿಧನರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸುವ ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಒಂದು ನಿಮಿಷದ ಮೌನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯ ನಂತರ ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾಯಿತು. ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಅವರು ಮಂಡಿಸಿದ ಎರಡನೇ ನಿರ್ಣಯವು, ಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮತ್ತು ನೂಲುವ ಫ್ರಾಂಚೈಸ್‌ಅನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ಇದು ಏಕತೆ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕಾರ್‍ಯಗಳ ಕುರಿತು ಒಮ್ಮತದಿಂದ ಅನುಮೋದಿಸಿತು.

ನಿರ್ಣಯಗಳ ಮುಖ್ಯಾಂಶಗಳು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತಿವೆ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಪಿನ್ನಿಂಗ್ ಫ್ರಾಂಚೈಸ್

ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ಸ್ವರಾಜ್ ಪಕ್ಷದ ನಡುವೆ ಏಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಸಿದ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಬಟ್ಟೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ಕೈಯಿಂದ ನೂಲುವ ಮತ್ತು ಕೈಯಿಂದ ನೇಯ್ದ ಖಾದಿಯ ಬಳಕೆ ಉತ್ತೇಜಿಸಿತು. ಇತರೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ಅನುಮೋದಿಸಿತು. ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಹಿಂದೂಗಳು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರ ನಡುವೆ ಸೌಹಾರ್ದತೆ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ಸಂವಿಧಾನವನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ

ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರು ಖಾದಿ ಧರಿಸುವುದನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಖಾದಿ ಬಳಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಕನಿಷ್ಠ ೨೦,೦೦೦ ಗಜ ನೂಲು ಉತ್ಪಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯಿಸಲಾಯಿತು. ಸಂಸ್ಥಾನಿಕರು, ಶ್ರೀಮಂತರು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳಿಗೆ ಖಾದಿ ಆಂದೋಲನವನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುವಂತೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿತು.

ಸೇವೆಗಳ ಮೆಚ್ಚುಗೆ

ಬರ್ಮಾದಲ್ಲಿ ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಗಳು ಮತ್ತು ಕೀನ್ಯಾದ ವಸಾಹತುಗಾರರಿಗೆ `ಭಾರತ ಸೇವಕ ಸಂಘಟನೆಯ ಶ್ರೀ ವಝೆ ಮತ್ತು ಪಂಡಿತ್ ಬನಾರಸಿದಾಸ್ ಚತುರ್ವೇದಿ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಶ್ಲಾಘಿಸಿತು.

ಕೋಮು ಉದ್ವಿಗ್ನತೆಯ ಖಂಡನೆ

ಕೋಹತ್ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಗಳ ನಡುವಿನ ಕೋಮು ಹಿಂಸಾಚಾರವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಖಂಡಿಸಿತು. ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಗಲಭೆಯಲ್ಲಿ ನೊಂದವರ ಬಗ್ಗೆ ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲಾದ ಅಪವಿತ್ರತೆಯನ್ನು ಖಂಡಿಸಿತು.

ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ನಿವಾರಣೆ

ಸಮಾಜದ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿತು. ದೇವಸ್ಥಾನಗಳು, ಬಾವಿಗಳು, ಅಂಗಡಿಗಳು, ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಶಾಲೆಗಳಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಖಿನ್ನತೆಗೆ ಒಳಗಾದ ವರ್ಗಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ಉನ್ನತಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ನೀಡುವಂತೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದೆ.

ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ

ಬರ್ಮಾ, ದಕ್ಷಿಣ ಆಫ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಕೀನ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಆ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಸರ್ಕಾರಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಾಗರೋತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ವಸಾಹತುಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಹಾನುಭೂತಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿತು.

ಅಕಾಲಿ ಚಳುವಳಿ

೧೯೨೦ ರಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬ್‌ನ ಅಮೃತಸರದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದ ವಿರುದ್ಧ ಸಾಮೂಹಿಕ

ಚಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಅಕಾಲಿ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿತು. ಈ ಆಂದೋಲನವು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮೂಲನೆ ಮಾಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ದೇವಾಲಯಗಳಿಗೆ ತಳಜಾತಿಯ ಸಿಖ್ಖರ ಪ್ರವೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿತು.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ

ಸಮಾಜದ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸಮಿತಿಗಳಿಗೆ ಮನವಿ ಮಾಡಿತು. ಈ ಶಾಲೆಗಳು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ತೊಡೆದುಹಾಕಲು, ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೂಲಕ ನೂಲು ಮತ್ತು ನೇಯ್ಗೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು, ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಮತ್ತು ದೈಹಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಆತ್ಮರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು.

ಡ್ರಗ್ ಮತ್ತು ಅಫೀಮು ಸೇವನೆ

ನೈತಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದ ಮೇಲೆ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವ ಯುವಕರ ಮಾದಕ ದ್ರವ್ಯ ಮತ್ತು ಅಫೀಮು ಸೇವನೆಯ ಚಟವನ್ನು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಗಾಟವನ್ನು ನಿಷೇಧಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು.

ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸೇವೆ

ದೇಶಸೇವೆಗೆ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅರಿತುಕೊಂಡಿತು. ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂಸೇವಕರು ಮತ್ತು ಹಿಂದೂಸ್ತಾನಿ ಸೇವಾದಳದವರು ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸ ಹಾಗೂ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಅವರು ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ಸಿಗರು ಶ್ಲಾಘಿಸಿದರು.

೪೦ ನೇ ಅಧಿವೇಶನವನ್ನು ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಕಾನ್ಪುರದಲ್ಲಿ ನೆರವೇರಿಸಲು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ನಿರ್ಧರಿಸಿತು.

ಪ್ರಮುಖ ನಿರ್ಣಯಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷಣಕಾರರು

ದೇಶಬಂಧು ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್

ಪಂಡಿತ್ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು

ಮೌಲಾನ ಮೊಹಮದ್ ಅಲಿ

ಶ್ರೀನಿವಾಸ ರಾವ್ ಕೌಜಲಗಿ

ಮೌಲಾನಾ ಹಜರತ್ ಮೊಹಾನಿ

ಎನ್. ಸಿ. ಕೇಳ್ಕರ್

ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಸಮಾರೋಪ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ ಮತ್ತು ಸರೋಜಿನಿನಾಯ್ಡು ಇತರರೊಂದಿಗೆ

ಮುಕ್ತಾಯದ ಅಧಿವೇಶನ

ಈ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಡಿಸೆಂಬರ್ ೨೭ ರಂದು ಮುಕ್ತಾಯಗೊಂಡಿತು. ಸ್ವರಾಜ್ ಪಕ್ಷದ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಸಭೆಗೆ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿದರು. ಸ್ವರಾಜ್ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರಾದ ಚಿತ್ತರಂಜನದಾಸ್ ಮತ್ತು ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ನಿವಾರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಹರಿಸಿದ್ದು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದೆ. ಮಹಾತ್ಮಾಜಿ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲವನ್ನು ನೀವು ಒಪ್ಪುತ್ತೀರಿ ಮತ್ತು ಅವರು ನಿಮಗೆ ಹೊರಿಸಿರುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸ್ವಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಹರ್ಷಚಿತ್ತದಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಅದನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಎಂದು ಮೋತಿಲಾಲ್ ನೆಹರು ಅವರು ಹೇಳಿದರು.

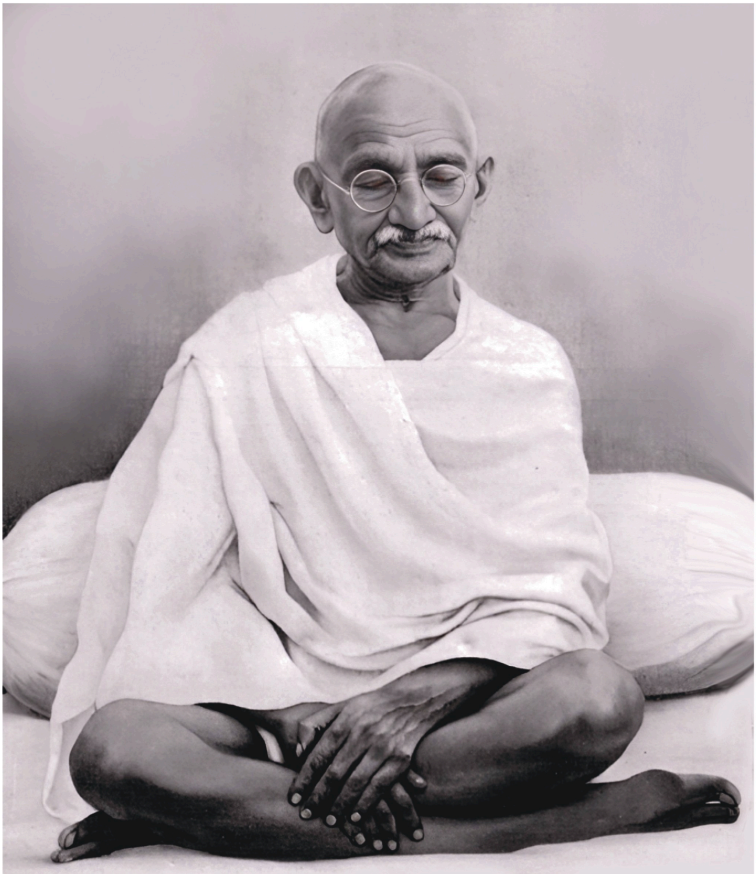
ಈ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸುವುದು ಕೇವಲ ಸಂಭ್ರಮದ ಆಚರಣೆಯಲ್ಲ. ಆದರೆ ಗಾಂಧಿಯವರು ವಿವರಿಸಿದ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಬದ್ಧತೆ ಎಂದು ನೆಹರು ಒತ್ತಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ಸಭೆಯು ಗಾಂಧಿಯವರ ಸಮಾರೋಪ ಭಾಷಣದ ಕರೆಗೆ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದು ನೆಹರು ತಮ್ಮ ವಂದನಾರ್ಪಣಾ ಭಾಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ಈ ಕರೆಯನ್ನು ಸ್ವರಾಜ್ಯವಾದಿಗಳು, ಅಪರಿವರ್ತನಾವಾದಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲರೂ ನಿಜಾರ್ಥದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಕಾರ್ಯಾನುಷ್ಠಾನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನು ಜೋರಾಗಿ ಚಪ್ಪಾಳೆ ತಟ್ಟುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ ಕಿ ಜೈ ಎಂಬ ಅಬ್ಬರದ ಘೋಷಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಕಲಾಪವು ಸಂಜೆ ೫:೪೫ಕ್ಕೆ ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ತೀರ್ಮಾನ

೧೯೨೪ ರಲ್ಲಿ ಬೆಳಗಾವಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ೩೯ ನೇ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಮಹತ್ವದ ಘಟನೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಏಕೈಕ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಅಧಿವೇಶನ ಎಂಬುದಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯವರ ನಾಯಕತ್ವವು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮತ್ತು ವಿಶಾಲವಾದ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಚಳುವಳಿಯೊಳಗೆ ಅವರ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುತ್ತದೆ. ಅಹಿಂಸಾತ್ಮಕ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ರಚನಾತ್ಮಕ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಪಕ್ಷದ ಬದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದ ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನವು ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಮೈಲಿಗಲ್ಲನ್ನು ಗುರುತಿಸಿತು. ಈ ಅಧಿವೇಶನವು ಏಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿತು. ಬ್ರಿಟಿಷರ ನೊಗದಿಂದ ಕಳಚಿಕೊಂಡು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಭಾರತ ನಡೆಸಿದ ಹೋರಾಟದಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದ ಚಳುವಳಿಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು.

ಗಂಗಾಧರರಾವ್ ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ

ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ: ಭಾರತೀಯ ರಾಜಕೀಯವನ್ನು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕಗೊಳಿಸಿದ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯ ನಾಯಕ

ಹಿನ್ನುಡಿ

ಸಿ.ಬಿ.ಕೆ. ಜೋಸೆಫ್ ಮತ್ತು ಬಸವರಾಜ್ ಎನ್. ಅಕ್ಕಿ ಬರೆದು ಸಂಕಲಿಸಿದ ಬೆಳಗಾವಿ ಅಧಿವೇಶನದ ಈ ಸಚಿತ್ರ ವಿವರಣೆಯು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಶತಮಾನೋತ್ಸವ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತ ಮತ್ತು ಸಮಯೋಚಿತ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಚಿತ್ರವು ಸಾವಿರ ಪದಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ ಏಕೆಂದರೆ ದೃಶ್ಯ ಮಾಹಿತಿಯು ನಮ್ಮ ಮೆದುಳಿಗೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಗ್ರಹಿಸಲು ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಈ ಚಿತ್ರಾತ್ಮಕ ನಿರೂಪಣೆಯು ಈವೆಂಟ್ ಅನ್ನು ಎಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯೋಜಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ನಮಗೆ ಅನುಮತಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಓದುಗರಿಗೆ ಪ್ರಮುಖ ನೋಟವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಮೌಲ್ಯಯುತವಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಉತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡ ಲೇಖಕರನ್ನು ಶ್ಲಾಘಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

- ಜಾನ್ ಎಸ್ ಮೂಲಕ್ಕಟ್ಟು, ಮುಖ್ಯ ಸಂಪಾದಕ, ಗಾಂಧಿ ಮಾರ್ಗ, ಜರ್ನಲ್ ಆಫ್ ಗಾಂಧಿ ಪೀಸ್ ಫೌಂಡೇಶನ್, ನವದೆಹಲಿ
- ಹಿಂದೆ ಕೇರಳದ ಕೇಂದ್ರೀಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯದ ಹಿರಿಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ,
- ಎಂ.ಜಿ.ಯಲ್ಲಿನ ಗಾಂಧಿ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ ಮತ್ತು ನಿರ್ದೇಶಕ. ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಐಐಟಿ ಮದ್ರಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಅಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕ
- & ಡರ್ಬನ್‌ನ ಕ್ವಾಜುಲು ನಟಾಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿ-ಲುಥುಲಿ ಪ್ರೊಫೆಸರಿಯಲ್ ಚೇರ್